Justerat tisdag den 8 maj 2018 beträffande §§ 102, 103, 105, 106.
Justerat tisdag den 22 maj 2018 beträffande §§ 87-101, 104, 107-119.

Annika Sandström Mikael Sundesten Inger Strömbom

## § 87
## Inledning och justering m.m.

Ordföranden förklarade sammanträdet öppnat.

Att tillsammans med ordföranden justera sammanträdets protokoll utsågs förste och andre vice ordföranden.

Protokollet ska justeras senast tisdag den 22 maj 2018.

## § 88
## Bordlagd interpellation 2017:51 av Jonas Lindberg (V) om kulturen på Karolinska sjukhuset
LS 2017-1371

Inleddes kl. 10.05 och avslutades kl. 10.35.

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för forsknings- och personalfrågor. Fullmäktige medgav den 7 november 2017 att interpellationen fick ställas. Interpellationen bordlades vid fullmäktiges sammanträden den 5 december 2017, den 13 februari och den 13 mars 2018.

Svar på interpellationen, bilaga 1.

Landstingsrådet Peter Carpelan hänvisade till det skriftliga svaret. I debatten yttrade sig Jonas Lindberg, landstingsrådet Peter Carpelan, Rickard Wall, Robert Johansson, Marie-Helena Fjällås, landstingsrådet Håkan Jörnehed, Lars Harms-Ringdahl samt Birgitta Sevefjord.

## § 89
## Bordlagd interpellation 2017:59 av Jens Sjöström (S) om myten om bristen på utbildade sjuksköterskor
LS 2017-1501

Inleddes kl. 10.35 och avslutades kl. 11.10.

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för forsknings- och personalfrågor. Fullmäktige medgav den 5 december 2017 att interpellationen fick ställas. Interpellationen bordlades vid fullmäktiges sammanträden den 13 februari och den 13 mars 2018.

Svar på interpellationen, bilaga 2.

Landstingsrådet Peter Carpelan hänvisade till det skriftliga svaret. I debatten yttrade sig landstingsråden Dag Larsson och Peter Carpelan, Stefan Bergström, Marie-Helena Fjällås, Rickard Wall, Per Carlberg, Jonas Lindberg, Jessica Ericsson Birgitta Sevefjord samt Kerstin Pettersson.

## § 90
## Bordlagd interpellation 2017:61 av Jens Sjöström (S) om praktikplatser för personer med funktionsnedsättning

LS 2017-1503

Inleddes kl. 11.10 och avslutades kl. 11.33.

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för forsknings- och personalfrågor. Fullmäktige medgav den 5 december 2017 att interpellationen fick ställas. Interpellationen bordlades vid fullmäktiges sammanträden den 13 februari och den 13 mars 2018.

Svar på interpellationen, bilaga 3.

Landstingsrådet Peter Carpelan hänvisade till det skriftliga svaret. I debatten yttrade sig Robert Johansson, landstingsrådet Peter Carpelan, Shadi Larsson, Lotta Nordfeldt samt Stefan Bergström.

## § 91
## Interpellation 2018:5 av Håkan Jörnehed (V) om behandlingen av visselblåsarna i Macchiariniaffären

LS 2018-0233

Inleddes kl. 11.33 och avslutades kl. 11.53.

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för forsknings- och personalfrågor. Fullmäktige medgav den 13 februari 2018 att interpellationen fick ställas. Interpellationen bordlades vid fullmäktiges sammanträde den 13 mars 2018.

Svar på interpellationen, bilaga 4.

Landstingsrådet Peter Carpelan hänvisade till det skriftliga svaret. I debatten yttrade sig landstingsråden Håkan Jörnehed, Peter Carpelan och Erika Ullberg, Per Carlberg, Marie-Helena Fjällås samt Birgitta Sevefjord.

## § 92
## Frågestund

LS 2018-0622

Inleddes kl. 12.00 och avslutades kl. 13.01.

Frågestunden inleddes med att förste vice ordföranden meddelade att Erika Ullberg (S) begärt att ställa en fråga till Karolinska Universitetssjukhusets styrelses ordförande men att denne har förhinder att närvara vid dagens fullmäktigesammanträde. Frågan utgår därför vilket meddelats till Erika Ullberg som med anledning därav begärt protokollsanteckning härom.

PROTOKOLLSANTECKNING

Erika Ullberg lät till protokollet anteckna "Styrelsen för Karolinska sjukhuset är i kommunalrättslig mening en nämnd. Detta innebär att landstingsfullmäktiges ledamöter har möjlighet att under fullmäktigemötes frågestund ställa frågor till ordföranden i Karolinska sjukhusets styrelse. Enligt den arbetsordning som gäller för landstingsfullmäktige lämnas frågor inför frågestunden in till presidiet på morgonen och så gjordes även idag.

Det är tveklöst presidiet och fullmäktiges ordförande som ansvarar för frågestunden. Men för att försäkra fullmäktige möjligheten att ställa frågor till Karolinska ordförande så meddelade vi socialdemokrater detta via landstingsdirektören, som ju återfinns i Karolinskas styrelsearbete. Karolinskas ordförande visste således om tid och plats sedan flera veckor tillbaka då direktören bekräftade att ordförande nåtts av informationen. Men samma dag som frågan ska ställas får vi veta att Karolinskas styrelseordförande är bortrest och inte kommer till landstingsfullmäktige.

Sammantaget understryker detta problemen med ägarstyrningen och kontrollen över Karolinska sjukhuset som inte löses med alliansens beprövade medicin att byta ordförande för fjärde gången på sex år."

Fullmäktige beslutade enligt förste vice ordförandens förslag att de inkomna frågorna fick ställas.

1) Fråga av Erika Ullberg (S) till barn- och äldrelandstingsrådet Ella Bohlin (KD): Tycker du att länets kvinnor ges förutsättningar för en trygg förlossning när kapacitet för tusentals förlossningar läggs ner på Gamla Karolinska i höst samtidigt som kvinnor redan avvisas till andra län och många år kvarstår tills förlossning på S:t Göran startar?

2) Fråga av Tomas Eriksson (MP) till Miljö-, skärgård- och regionplanelandstingsrådet Gustav Hemming (C): Anser ni att ni gör tillräckligt för att minska andelen tjänsteresor som görs med flyg?

3) Fråga av Catarina Wahlgren (V) till barn- och äldrelandstingsrådet Ella Bohlin (KD): Kan du garantera att kvinnor fortsatt kommer att få amningsstöd med hög tillgänglighet?

4) Fråga av Henrik Vinge (SD) till sjukvårdslandstingsrådet Marie Ljungberg Schött (M): Kommer skyddsutrustning för ambulanspersonal att finnas på plats före valet?

5) Fråga av Dag Larsson (S) till hälso- och sjukvårdslandstingsrådet Anna Starbrink (L): Tycker du att ni gett de stora sjukhusen i länet de förutsättningar som krävs för att kunna korta vårdköerna i takt med att vården flyttar in på Nya Karolinska?

6) Fråga av Tomas Eriksson (MP) till trafiklandstingsrådet Kristoffer Tamsons (M): Kan du säga ett datum när piloten med flexibla busstopp kommer att införas?

7) Fråga av Gunilla Roxby Cromvall (V) till trafiklandstingsrådet Kristoffer Tamsons (M): Är du som ansvarigt landstingsråd nöjd med hur avtalen inom kollektivtrafiken har påverkat de anställdas arbetssituation?

I ordningsfråga yttrade sig Birgitta Sevefjord.

8) Fråga av Dan Kareliusson (SD) till innovationslandstingsrådet Daniel Forslund (L): Sker någon utveckling av E-hälsan inom Stockholms läns landsting?

Fullmäktige beslutade enligt förste vice ordförandens förslag att de återstående frågorna på den utdelade förteckningen inte skulle besvaras.

*Föredragning*

Dr. Wilhelmina Hoffman, VD Svenskt Demenscentrum samt chef för Silviahemmet informerade om demensvården.

## § 93
## Bekräftande av fullmäktiges beslutsförhet

Inleddes kl. 13.30 och avslutades kl.13.30.

Ordföranden konstaterade att 146 ledamöter var närvarande och 3 ledamöter var frånvarande, enligt bilaga A.

## § 94
## Tillkännagivande av landstingsfullmäktiges sammanträde

Inleddes kl. 13.30 och avslutades kl. 13.31.

Tillkännagivande om sammanträde publicerades den 26 april 2018 på landstingets digitala anslagstavla och den 30 april 2018 i de tidningar där enligt fullmäktiges beslut annonsering ska ske. Kallelse med dagordning tillställdes den 26 april 2018 fullmäktiges ledamöter och ersättare. Tillägg till dagordningen tillställdes fullmäktiges ledamöter och ersättare den 4 maj 2018.

Det antecknades att sammanträdet tillkännagivits i laga ordning.

## § 95
## Årsredovisning 2017 för Stockholms läns landsting – årsbokslut, årsrapport (förslag 2018:34)
LS 2017-0126

Inleddes kl. 13.31 och avslutades kl. 16.43.

I ärendet yttrade sig landstingsråden Irene Svenonius, Erika Ullberg, Susanne Nordling, Anna Starbrink, Håkan Jörnehed, Ella Bohlin, Gustav Hemming, Kristoffer Tamsons, Daniel Forslund och Talla Alkurdi, Tomas Eriksson, Sara Svanström, Rickard Wall, Per Carlberg, Karl Henriksson, Stellan Hamrin, Fredrik Wallén, landstingsråden Marie Ljungberg Schött, Dag Larsson och Peter Carpelan, Kjell Jansson, Lotta Nordfeldt, Gunilla Roxby Cromvall, landstingsrådet Paul Lindquist, Anna Bredin, Vivianne Gunnarsson, Malin Karlsson samt Hans Lindqvist.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

*att* fastställa årsredovisning för Stockholms läns landsting för år 2017

*att* godkänna disposition av resultatenheternas resultat i enlighet med bilaga Resultatdispositioner år 2017 för resultatenheter inom nämnder

*att* uppdra åt landstingets ombud vid AB Storstockholms Lokaltrafiks årsstämma samt dess dotterbolag att, under förutsättning av revisorernas tillstyrkande, rösta för

> att fastställa de i koncernen AB Storstockholms Lokaltrafiks årsredovisning för år 2017 intagna resultat- och balansräkningarna
> att fastställa resultatdispositioner i enlighet med förteckning enligt bilaga Resultatdispositioner år 2017 för bolag inom koncernen AB Storstockholms Lokaltrafik
>
> att bevilja AB Storstockholms Lokaltrafiks styrelseledamöter (inklusive dotterbolag) och verkställande direktör ansvarsfrihet för 2017 års verksamhet

*att* uppdra åt landstingets ombud vid Landstingshuset i Stockholm AB:s årsstämma samt dess dotterbolag att, under förutsättning av revisorernas tillstyrkande, rösta för

> att fastställa de i koncernen Landstingshuset i Stockholm AB:s årsredovisningar för år 2017 intagna resultat- och balansräkningarna
>
> att fastställa resultatdispositioner i enlighet med förteckning enligt bilaga Resultatdispositioner år 2017 för bolag inom koncernen Landstingshuset i Stockholm AB
>
> att Landstingshuset i Stockholm AB:s styrelseledamöter (inklusive dotterbolag) och verkställande direktör beviljas ansvarsfrihet för 2017 års verksamhet

*att* godkänna att Landstingshuset i Stockholm AB, enligt underlag i bilaga Aktieägartillskott år 2017 inom koncernen Landstingshuset i Stockholm AB, ska lämna villkorade aktieägartillskott till Södersjukhuset AB med 5 500 000 kronor, S:t Eriks Ögonsjukhus AB med 26 700 000 kronor, Folktandvården Stockholms län AB med 19 700 000 kronor, MediCarrier AB med 4 300 000 kronor och Locum AB med 2 900 000 kronor i enlighet med gällande sanktions- och resultatdispositionsregler

*att* uppdra åt landstingsstyrelsen att inom ramen för Koncernfinansiering finansiera och utbetala 8 645 000 kronor till kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje för att möjliggöra ett aktieägartillskott till TioHundra AB med samma belopp

*att* ge landstingsstyrelsen utökad tid till december 2018 för återrapportering av uppdraget att utreda förutsättningarna för att inrätta en landstingsgemensam serviceorganisation för ekonomihantering den 1 januari 2019, LS 2017-1034

*att* bemyndiga hälso- och sjukvårdsnämnden att revidera planerna för geriatrikens lokalisering.

UTTALANDEN

S-ledamöterna lät till protokollet anteckna särskilt uttalande likalydande med uttalandet i landstingsstyrelsen.

MP-ledamöterna lät till protokollet anteckna särskilt uttalande likalydande med uttalandet i landstingsstyrelsen.

V-ledamöterna lät till protokollet anteckna särskilt uttalande likalydande med uttalandet i landstingsstyrelsen.

## § 96
## Uppsiktsrapport 2017 (förslag 2018:39)

LS 2018-0486

Inleddes kl. 16.43 och avslutades kl. 16.57.

I ärendet yttrade sig landstingsråden Erika Ullberg och Kristoffer Tamsons.

I ordningsfråga yttrade sig Tomas Eriksson.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

*att* godkänna avsnitten 6.7.3 och 7.2.4 i Uppsiktsrapport 2017

*att* godkänna övriga delar av Uppsiktsrapport 2017 inklusive bilagor.

JÄV

Landstingsrådet Irene Svenonius anmälde jäv och deltog inte behandling eller beslut avseende första att-satsen i ärendet.

UTTALANDE

S-ledamöterna lät till protokollet anteckna särskilt uttalande likalydande med uttalandet i landstingsstyrelsen.

## § 97
## Revisionsberättelser och granskningsrapporter för landstingsstyrelsen, övriga nämnder, bolag m.m. och för Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtäljes verksamhet år 2017 samt ansvarsprövning (förslag 35)

LS 2018-0533, LS 2018-0505

Inleddes kl. 16.57 och avslutades kl. 17.21.

Ärendet inleddes med att ordföranden informerade om jävsreglerna.

I ärendet yttrade sig revisorerna Lars Joakim Lundquist, Kenneth Strömberg, Lars-Erik Salomonsson och Turid Stenhaugen.

BESLUT

Revisorsgrupp I

Fullmäktige beslutade

*att* med åberopande av revisorernas tillstyrkande och presidiets beredning bevilja ansvarsfrihet för landstingsstyrelsen, övriga nämnder och styrelser i revisorsgrupp I för verksamheten 2017

*att* med åberopande av revisorernas tillstyrkande och presidiets beredning uppdra åt landstingets ombud vid respektive bolagsstämma rösta för att styrelsen och verkställande direktören beviljas ansvarsfrihet för 2017 års verksamhet.

JÄV

De ledamöter och ersättare som innehaft uppdrag i landstingsstyrelsen samt övriga nämnder och styrelser inom revisorsgrupp I deltog inte i behandlingen och besluten gällande ansvarsprövning för de nämnder/styrelser i vilka de innehaft uppdrag.

Revisorsgrupp II

Fullmäktige beslutade

*att* med åberopande av revisorernas tillstyrkande och presidiets beredning bevilja ansvarsfrihet för nämnder och styrelser i revisorsgrupp II för verksamheten 2017

*att* med åberopande av revisorernas tillstyrkande och presidiets beredning uppdra åt landstingets ombud vid respektive bolagsstämma rösta för att styrelsen och verkställande direktören beviljas ansvarsfrihet för 2017 års verksamhet.

JÄV

De ledamöter och ersättare som innehaft uppdrag i nämnder och styrelser inom revisorsgrupp II deltog inte i behandlingen och besluten gällande ansvarsprövning för de nämnder/styrelser i vilka de innehaft uppdrag.

Revisorsgrupp III

Fullmäktige beslutade

*att* med åberopande av revisorernas tillstyrkande och presidiets beredning bevilja ansvarsfrihet för nämnder och styrelser i revisorsgrupp III för verksamheten 2017

*att* med åberopande av revisorernas tillstyrkande och presidiets beredning uppdra åt landstingets ombud vid respektive bolagsstämma rösta för att styrelsen och verkställande direktören beviljas ansvarsfrihet för 2017 års verksamhet.

JÄV

De ledamöter och ersättare som innehaft uppdrag i nämnder och styrelser inom revisorsgrupp III deltog inte i behandlingen och besluten gällande ansvarsprövning för de nämnder/styrelser i vilka de innehaft uppdrag.

Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje

Fullmäktige beslutade

*att* med åberopande av revisorernas tillstyrkande och presidiets beredning bevilja ansvarsfrihet för förbundsdirektionen för Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje för 2017 års verksamhet.

JÄV

De ledamöter och ersättare som innehaft uppdrag i Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje deltog inte i behandlingen och beslutet gällande ansvarsprövning.

Fullmäktige beslutade även enligt presidiets förslag

*att* anmärkning riktas för bristande styrning, uppföljning och intern kontroll mot de ledamöter i styrelsen för Karolinska Universitetssjukhuset som var ansvariga under 2017 och att landstingsstyrelsen inom sin uppsiktsplikt noga följer Karolinska Universitetssjukhuset för att komma tillrätta med de brister som landstingsrevisorerna påtalat.

## § 98
## Policy för inköp för Stockholms läns landsting samt ändring av reglemente och landstingsstyrelsens delegationsordning (förslag 2018:36)

LS 2017-1197

Inleddes kl. 17.21 och avslutades kl. 17.43.

I ärendet yttrade sig landstingsrådet Irene Svenonius, Tomas Eriksson, landstingsrådet Erika Ullberg, Malin Fijen Pacsay, Gunilla Roxby Cromvall samt Rickard Wall.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

*att* fastställa Policy för inköp för Stockholms läns landsting, i enlighet med förslag och att nuvarande Upphandlingspolicy LS 0912-1005 reviderad LS 0912-0181 upphör att gälla

*att* fastställa ändring av reglemente för landstingsstyrelsen i enlighet med förslag till ändring av reglemente för landstingsstyrelse och nämnder

*att* redan beslutade och påbörjade samordnade upphandlingar ska genomföras i enlighet med Upphandlingspolicy LS 0912-1005 reviderad LS 0912-0181 samt Riktlinjer för upphandling LS 1406-0790

*att* uppdra åt landstingsstyrelsen att utifrån Policy för inköp besluta om riktlinjer för inköp att gälla för Stockholms läns landstings nämnder och bolag som ersätter Riktlinjer för upphandling LS 1406-0790

*att* uppdra åt landstingsstyrelsen att återkomma till landstingsfullmäktige med förslag till ansvarsfördelning avseende inköpskategorier och centralt samordnade upphandlingar

*att* uppdra åt samtliga bolagsstyrelser och nämnder att se över sina respektive delegationsordningar för att säkerställa att de är i enlighet med Policy för inköp samt tillförsäkrar nämnden/styrelsen tillräcklig kontroll över inköpsverksamheten.

DELTOG INTE I BESLUT

S-, MP- och V-ledamöterna deltog inte i fullmäktiges beslut.

UTTALANDEN

S- och V-ledamöterna lät till protokollet anteckna särskilt uttalande likalydande med uttalandet i landstingsstyrelsen.

MP-ledamöterna lät till protokollet anteckna särskilt uttalande likalydande med uttalandet i landstingsstyrelsen.

## § 99
## Ändringar i arbetsordning för landstingsfullmäktige (förslag 2018:37)
LS 2016-1193

Inleddes kl. 17.43 och avslutades kl. 17.47.

I ärendet yttrade sig Gunilla Roxby Cromvall.

YRKANDEN

1) bifall till landstingsstyrelsens förslag

2) bifall till tilläggsförslag från V-ledamöterna innebärande "*att* återinföra tillkännagivande i ortstidning i arbetsordning för landstingsfullmäktige."

Ordföranden ställde först propositioner om bifall respektive avslag till landstingsstyrelsens förslag och fann att fullmäktige beslutat bifalla landstingsstyrelsens förslag.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

*att* ändra arbetsordningen för landstingsfullmäktige i enlighet med landstingsrådsberedningens förslag till ändrad arbetsordning för fullmäktige i Stockholms läns landsting daterad 23 mars 2018.

Ordföranden ställde sedan propositioner om bifall respektive avslag till V-ledamöternas yrkande om bifall till tilläggsförslag och fann att fullmäktige beslutat avslå yrkandet.

BESLUT

Fullmäktige beslutade

*att* avslå V-ledamöternas yrkande om bifall till tilläggsförslaget.

RESERVATION

V-ledamöterna reserverade sig mot fullmäktiges beslut att avslå yrkandet om bifall till tilläggsförslaget.

## § 100
## Överlämnande av delrapport avseende genomlysning av Nya Karolinska Solna-projektet (förslag 2018:38)

LS 2016-1186

Inleddes kl. 17.47 och avslutades kl. 18.45.

I ärendet yttrade sig landstingsråden Irene Svenonius, Erika Ullberg och Håkan Jörnehed, Tomas Eriksson, Gunilla Roxby Cromvall, landstingsråden Gustav Hemming och Anna Starbrink, Rickard Wall samt landstingsråden Ella Bohlin och Dag Larsson.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

*att* lägga Stockholms universitets delrapport 2018-02-23, Framtidens universitetssjukhus – Beslut om Nya Karolinska Solna, till handlingarna.

UTTALANDEN

S-ledamöterna lät till protokollet anteckna särskilt uttalande likalydande med uttalandet i landstingsstyrelsen.

MP-ledamöterna lät till protokollet anteckna särskilt uttalande likalydande med uttalandet i landstingsstyrelsen.

V-ledamöterna lät till protokollet anteckna särskilt uttalande likalydande med uttalandet i landstingsstyrelsen.

## § 101
## Genomförandeavtal med Trafikverket avseende byggande av Bytespunkt Barkarby station (förslag 2018:40)

LS 2018-0278

Inleddes kl. 18.45 och avslutades kl. 18.48.

I ärendet yttrade sig landstingsrådet Kristoffer Tamsons.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

*att* godkänna genomförandeavtal mellan Trafikverket och Stockholms läns landsting avseende byggnation av ny bytespunkt Barkarby station

*att* godkänna medfinansiering om totalt 200 000 000 kronor i enlighet med avtalet.

## § 102
## Försäljning av fordringar (förslag 2018:41)
LS 2018-0484

Inleddes kl. 18.48 och avslutades kl. 18.51.

I ärendet yttrade sig landstingsrådet Kristoffer Tamsons och Malin Fijen Pacsay.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

*att* godkänna att AB SL Finans ska anta erbjudandet från Dexia Financial Products Services LLC om försäljning av fordringar på Assured Guaranty Municipal Corp under förutsättning av att AB SL Finans i samråd med AB SLL Internfinans bedömer att försäljningspriset på transaktionsdagen, vilken infaller senast den 30 juni 2018, är marknadsmässigt

*att* uppdra åt landstingets stämmoombud på AB SL Finans bolagsstämma att rösta för att bolaget ska anta erbjudandet från Dexia Financial Products Services LLC om försäljning av fordringar på Assured Guaranty Municipal Corp under förutsättning av att AB SL Finans i samråd med AB SLL Internfinans bedömer att försäljningspriset på transaktionsdagen, vilken infaller senast den 30 juni 2018, är marknadsmässigt

*att* omedelbart justera beslutet.

UTTALANDE

MP-ledamöterna lät till protokollet anteckna särskilt uttalande likalydande med uttalandet i landstingsstyrelsen.

## § 103
## Avgiftsfri kollektivtrafik för ungdomar under sommarlovet (förslag 2018:42)
LS 2018-0572

Inleddes kl. 18.52 och avslutades kl. 19.13.

I ärendet yttrade sig landstingsrådet Kristoffer Tamsons, Gunilla Roxby Cromvall, Conny Fogelström, Malin Karlsson samt landstingsrådet Talla Alkurdi.

YRKANDEN

1) bifall till landstingsstyrelsens förslag

2) bifall till vid sammanträdet framlagt tilläggsförslag från M-, L-, KD- och C-ledamöterna med instämmande av S-, MP- och V-ledamöterna innebärande ”*att* uppdra åt trafiknämnden att i arbetet med att implementera regeringens förslag i förordning 2018:349 om stöd för att främja fri kollektivtrafik för ungdomar, tillse att förslaget så som förordningen i övrigt är utformad även kommer den som reser med färdtjänst till del.”

3) bifall till vid mötet reviderat tilläggsförslag från V-ledamöterna innebärande ”*att* alla ungdomar upp till 18 år ska ingå i införandet av avgiftsfri kollektivtrafik samt *att* barn mellan 7 och 12 år ska inkluderas.”

4) avslag till V-ledamöternas tilläggsförslag

Ordföranden ställde först propositioner om bifall respektive avslag till landstingsstyrelsens förslag och fann att fullmäktige beslutat bifalla landstingsstyrelsens förslag.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

*att* införa avgiftsfri kollektivtrafik för ungdomar enligt förslag till förordning om stöd för att främja fri kollektivtrafik för ungdomar under förutsättning att förordningen beslutas av regeringen

*att* ge trafiknämnden i uppdrag att påbörja förberedelser för administration och distribution i enlighet med vad som framgår av trafiknämndens beslut den 24 april 2018

*att* omedelbart justera beslutet.

Ordföranden ställde sedan propositioner om bifall respektive avslag till M-, L-, KD-, C-, S-, MP- och V-ledamöternas yrkande om bifall till tilläggsförslag och fann att fullmäktige bifallit förslaget.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt M-, L-, KD-, C-, S-, MP- och V-ledamöternas förslag

*att* uppdra åt trafiknämnden att i arbetet med att implementera regeringens förslag i förordning 2018:349 om stöd för att främja fri kollektivtrafik för ungdomar, tillse att förslaget så som förordningen i övrigt är utformad även kommer den som reser med färdtjänst till del.

Ordföranden ställde till sist propositioner om avslag respektive bifall till V-ledamöternas yrkande om bifall till tilläggsförslag och fann att fullmäktige beslutat avslå yrkandet.

BESLUT

Fullmäktige beslutade

*att* avslå V-ledamöternas yrkande om bifall till tilläggsförslaget.

Begärd omröstning genomfördes enligt följande voteringsproposition.

Den som bifaller avslagsyrkandet röstar ja. Den det ej vill röstar nej. Vinner nej har fullmäktige beslutat bifalla V-ledamöternas tilläggsförslag.

Efter omröstningen konstaterade ordföranden att sammanräkningstablån visade 107 ja-röster, 10 nej-röster, 15 avstod och att 17 ledamöter var frånvarande.

Hur ledamöterna röstade framgår av bilaga 5.

RESERVATION

V-ledamöterna reserverade sig mot fullmäktiges beslut att avslå yrkandet om bifall till tilläggsförslaget.

SAMMANFATTANDE BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag och enligt M-, L-, KD-, C-, S-, MP- och V-ledamöternas förslag

*att* införa avgiftsfri kollektivtrafik för ungdomar enligt förslag till förordning om stöd för att främja fri kollektivtrafik för ungdomar under förutsättning att förordningen beslutas av regeringen

*att* ge trafiknämnden i uppdrag att påbörja förberedelser för administration och distribution i enlighet med vad som framgår av trafiknämndens beslut den 24 april 2018

*att* uppdra åt trafiknämnden att i arbetet med att implementera regeringens förslag i förordning 2018:349 om stöd för att främja fri kollektivtrafik för ungdomar, tillse att förslaget så som förordningen i övrigt är utformad även kommer den som reser med färdtjänst till del

*att* omedelbart justera beslutet.

PROTOKOLLSANTECKNING

S-ledamöterna lät till protokollet anteckna "Riksdagen fattade i december 2017 beslut om ett statligt stöd till avgiftsfri kollektivtrafik för skolungdomar under sommarlovet. Trots detta har de styrande Moderaterna inte velat förbereda genomförandet med hänvisning till formella skäl. Inte långt efter Trafiknämndens sammanträde i april fattades dock dess ordförande ett beslut på Trafiknämndens vägnar om att påbörja förberedelser. Det som tidigare bedömts omöjligt av formella skäl blev plötsligt möjligt. Samma tvärvändning återkom när Moderaterna under Landstingsstyrelsens sammanträde vägrade gå med på att förslaget skulle omfatta färdtjänsten, för att sedan på sittande fullmäktige föreslå just det. Moderaterna har alltså upprepade gånger visat ovilja att samarbeta med oppositionen kring förslag som de uppenbarligen stödjer i sak. Vi finner detta allt annat än ansvarsfullt."

## § 104
## Motion 2016:37 av Tomas Eriksson m.fl. (MP) om ny upphandlingsorganisation i Stockholms läns landsting (förslag 2018:43)

LS 2016-1406

Inleddes kl. 19.13 och avslutades kl. 19.15.

I ärendet yttrade sig Tomas Eriksson samt landstingsråden Irene Svenonius och Anna Starbrink.

YRKANDEN

1) bifall till landstingsstyrelsens förslag

2) bifall till motionen från MP-ledamöterna

Ordföranden ställde propositioner om bifall respektive avslag till yrkandena ovan och fann att fullmäktige beslutat enligt landstingsstyrelsens förslag.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

*att* anse motionen besvarad.

RESERVATION

MP-ledamöterna reserverade sig mot fullmäktiges beslut till förmån för motionen.

## § 105
## Ändring av antalet styrelseledamöter i styrelsen för Karolinska Universitetssjukhuset (förslag 2018:44 )

LS 2018-0433

Inleddes kl. 19.15 och avslutades kl. 19.28.

I ärendet yttrade sig landstingsråden Erika Ullberg och Håkan Jörnehed, Vivianne Gunnarsson samt landstingsrådet Irene Svenonius.

YRKANDEN

1) bifall till landstingsstyrelsens förslag

2) bifall till tilläggsförslag från V-ledamöterna innebärande "*att* landstinget arbetar för att ersätta professionella styrelser till folkvalda styrelser och att återkomma till landstingsstyrelsen."

Ordföranden ställde först propositioner om bifall respektive avslag till landstingsstyrelsens förslag och fann att fullmäktige bifallit förslaget.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

*att* ändra antalet ledamöter i styrelsen för Karolinska Universitetssjukhuset
från fem till sju

*att* omedelbart justera beslutet.

DELTOG INTE I BESLUT

S-, MP- och V-ledamöterna deltog inte i fullmäktiges beslut.

Ordföranden ställde sedan propositioner om bifall respektive avslag till V-ledamöternas tilläggsförslag och fann att fullmäktige avslagit förslaget.

BESLUT

Fullmäktige beslutade

*att* avslå V-ledamöternas tilläggsförslag.

RESERVATION

V-ledamöterna reserverade sig mot fullmäktiges beslut att avslå tilläggsförslaget.

UTTALANDEN

S-ledamöterna lät till protokollet anteckna särskilt uttalande likalydande med uttalandet i landstingsstyrelsen.

MP-ledamöterna lät till protokollet anteckna särskilt uttalande likalydande med uttalandet landstingsstyrelsen.

V-ledamöterna lät till protokollet anteckna särskilt uttalande likalydande med uttalandet i landstingsstyrelsen.

## § 106
## Befrielse från uppdrag samt val av ordförande, vice ordförande och ledamöter i styrelsen för Karolinska Universitetssjukhuset (förslag 2018:45 )

LS 2018-0433

Inleddes kl. 19.28 och avslutades kl. 19.33.

I ärendet yttrade sig landstingsrådet Håkan Jörnehed och Tomas Eriksson samt landstingsrådet Erika Ullberg.

YRKANDEN

1) bifall till landstingsstyrelsens ägarutskotts förslag

2) bifall till tilläggsförslag från V-ledamöterna innebärande "*att* landstinget arbetar för att ersätta professionella styrelser till folkvalda styrelser och att återkomma till landstingsstyrelsen."

Ordföranden ställde först propositioner om bifall respektive avslag till landstingsstyrelsens ägarutskotts förslag och fann att fullmäktige bifallit förslaget.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens ägarutskotts förslag

*att* medge befrielse från uppdraget för samtliga ledamöter i styrelsen för Karolinska Universitetssjukhuset

*att* utse ordförande, vice ordförande och ledamöter enligt nedan i styrelsen för Karolinska Universitetssjukhuset för tiden från och med den 8 maj 2018 till och med den 31 december 2018 enligt landstingsdirektörens förslag under förutsättning att landstingsfullmäktige beslutar ändra antalet ledamöter i styrelsen för Karolinska Universitetssjukhuset från fem till sju

| | |
|---|---|
| Håkan Sörman | ordförande (ny) |
| Eva Fernvall | vice ordförande (ny) |

| | |
|---|---|
| Kjell Asplund | ledamot (ny) |
| Karin Eliasson | ledamot (ny) |
| Kia Orback Pettersson | ledamot (ny) |
| Ylva Hambraeus Björling | ledamot |
| Håkan Nilsson | ledamot |

*att* omedelbart justera beslutet.

DELTOG INTE I BESLUT

S-, V- och MP-ledamöterna deltog inte i fullmäktiges beslut avseende val av ordförande och ledamöter i styrelsen för Karolinska Universitetssjukhuset.

Ordföranden ställde sedan propositioner om bifall respektive avslag till V-ledamöternas tilläggsförslag och fann att fullmäktige avslagit förslaget.

BESLUT

Fullmäktige beslutade

*att* avslå V-ledamöternas tilläggsförslag.

RESERVATION

V-ledamöterna reserverade sig mot fullmäktiges beslut att avslå tilläggsförslaget.

**§ 107**
**Valärenden (förslag 2018:46)**
LS 2017-1104, 2017-1244, 2017-1544, 2018-0163, 2018-0370, 2018-0457, 2018-0459, 2018-0460, 2018-0461, 2018-0531, 2018-0561

Inleddes kl. 19.34 och avslutades kl. 19.35.

Fullmäktige beslutade enligt valberedningens förslag att medge befrielse för

Ingrid Hult (-) från uppdragen som ledamot i landstingsfullmäktige valkrets SV och ersättare i valberedningen samt för Bengt G Nilsson (KD) från uppdraget som juryman i 2:a gruppen för tryckfrihetsmål.

Fullmäktige beslutade enligt valberedningens förslag att välja

**Kommunalförbundet Sjukvård och Omsorg i Norrtälje** för tiden 8 maj 2018 – 31 december 2018

Ledamot
(MP) Bordläggs (efter Bengt Annebäck)

**Valberedningen** för tiden 8 maj 2018 – 14 oktober 2018

Ersättare
(SD) Dennis Ekström (efter Ingrid Hult)

**AB Storstockholms Lokaltrafik** för tiden från ordinarie bolagsstämma 2018 intill slutet av ordinarie bolagsstämma 2019

Ledamöter
(M) Kristoffer Tamsons, tillika ordförande
(L) Sara Svanström, tillika 1:e vice ordförande
(S) Talla Alkurdi, tillika 2:e vice ordförande

**Landstingshuset i Stockholm AB** för tiden från ordinarie bolagsstämma 2018 intill slutet av ordinarie bolagsstämma 2019

| Ledamöter | Suppleanter |
|---|---|
| (M) Irene Svenonius | (M) Peter Carpelan |
| (M) Marie Ljungberg Schött | (M) Paul Lindquist |
| (M) Kristoffer Tamsons | (M) Pehr Granfalk |
| (L) Ninos Maraha | (L) Daniel Forslund |
| (KD) Aram El Khoury | (C) Stefan Bergström |
| (S) Erika Ullberg | (S) Tove Sander |
| (S) Tara Twana | (S) Talla Alkurdi |
| (S) Anders Lönnberg | (MP) Vivianne Gunnarsson |
| (MP) Tomas Eriksson | (V) Gunilla Roxby Cromvall |

| Ordförande | 1:e vice ordförande | 2:e vice ordförande |
|---|---|---|
| (M) Irene Svenonius | (L) Ninos Maraha | (S) Erika Ullberg |

**Ägarrådet i Transitio AB** för tiden från ordinarie bolagsstämma 2018 intill slutet av ordinarie bolagsstämma 2019

Ledamot
(M) Erik Langby

**Förvaltningsrätten i Stockholm** för tiden 8 maj 2018 - 31 december 2019

| Nämndemän | |
|---|---|
| (M) Per Eckerbom | (efter Mattias Wallgren) |
| (M) Douglas Ahlberg | (efter Lars Lindholm) |
| (M) Bordläggs | (efter Susanne Karlsson Nyberger) |
| (M) Bordläggs | (efter Lydia Odlander) |
| (M) Bordläggs | (efter Anders Persson) |
| (M) Bordläggs | (efter Gül Alci) |
| (M) Bordläggs | (efter Agneta Lydig) |
| (M) Bordläggs | (efter Karin Bergenås) |
| (M) Bordläggs | (efter Sarah Roos) |
| (M) Bordläggs | (efter Håkan Svanberg) |
| (M) Bordläggs | (efter Aaron Korewa) |
| (M) Bordläggs | (efter Margareta Murad) |
| (L) Bordläggs | (efter Susanna Dunér) |
| (L) Bordläggs | (efter Fatima Sidi Franson) |
| (KD) Lydia Liu | (efter Therese Holz) |
| (KD) Bordläggs | (efter Johanna Holmdahl Hedin) |
| (C) Bordläggs | (efter Nadine Cheffi) |
| (C) Bordläggs | (efter Belinda Noyan) |
| (C) Bordläggs | (efter Mathilda Laestadius) |
| (S) Bordläggs | (efter Yvonne Radestam) |

| | | |
|---|---|---|
| (S) | Niklas Wennergren | (efter Herman Ocklund) |
| (S) | Bordläggs | (efter Ulf Larsson) |
| (MP) | Bengt Holwaster | (efter Stefan Nilsson) |
| (MP) | Gertrud Brorsson | (efter Ulrika Sandin) |
| (MP) | Birgitta Sandstedt | (efter Sara Elfstrand) |
| (MP) | Sam Bidi | (efter Karolina Norstedt) |
| (MP) | Bordläggs | (efter Kerstin Martinez) |
| (MP) | Bordläggs | (efter Ylva Lennartsson Hartman) |
| (V) | Bordläggs | (efter Ida Luther Näsholm) |
| (SD) | Klas Beskow | (efter Nils Jungenäs) |
| (SD) | Åke Forslund | (efter Lars Österdahl) |
| (SD) | Kurt Johan Silversjö | (efter Msciwoj Swigon) |

**Svea Hovrätt** för tiden 8 maj 2018 - 31 december 2019

Nämndeman

| | | |
|---|---|---|
| (MP) | Bordläggs | (efter Stina Morian) |

**Jurymän 2:a gruppen för tryckfrihetsmål** för tiden 8 maj – 31 december 2021

Juryman

| | | |
|---|---|---|
| (KD) | Magnus Ramstrand | (efter Bengt G Nilsson) |

## § 108
## Val av ordförande och ledamöter till AB Storstockholms Lokaltrafik dotter- och intressentbolag (förslag 2018:47)

LS 2018-0135

Inleddes kl. 19.35 och avslutades kl. 19.36.

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens ägarutskotts förslag

*att* för tiden från ordinarie bolagsstämma 2018 till slutet av ordinarie bolagsstämma 2019 välja ordförande och ledamöter till styrelserna SL Infrateknik AB, AB SL Finans, SL Älvsjö AB, Transitio AB, Samtrafiken i Sverige AB och Resekortet i Sverige AB enligt förslag

*Dotterbolag till AB Storstockholms Lokaltrafik*

**SL Infrateknik AB**

| | |
|---|---|
| Caroline Ottosson | Ordförande |
| Björn Holmberg | Ledamot |
| Catarina Strömsten | Ledamot (ny) |

**AB SL Finans**

| | |
|---|---|
| Caroline Ottosson | Ordförande |
| Catarina Strömsten | Ledamot (ny) |
| Gunnel Forsberg | Ledamot |
| Frida Korneliusson | Ledamot |

**SL Älvsjö AB**

| | |
|---|---|
| Caroline Ottosson | Ledamot |
| Björn Holmberg | Suppleant |

*Intressebolag*

**Transitio AB**
Sara Catoni Ledamot

**Samtrafiken i Sverige AB**
Caroline Ottosson Ledamot

**Resekortet i Sverige AB**
Jens Plambeck Ledamot

**§ 109**
**Val av ordförande och ledamöter i bolag (förslag 2018:48)**
LISAB 2018-0007

Inleddes kl. 19.36 och avslutades kl. 19.39.

I ärendet yttrade sig Tomas Eriksson och landstingsrådet Håkan Jörnehed.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt Landstingshuset i Stockholm AB:s förslag

*att* för tiden från ordinarie bolagsstämma 2018 intill slutet av ordinarie bolagsstämma 2019 välja ordförande, ledamöter och suppleanter i enlighet med verkställande direktörens förslag

**Danderyds Sjukhus AB**

| | |
|---|---|
| Göran Stiernstedt | Ordförande (ny ordf) |
| Helena Thunander Holmstedt | Ledamot |
| Patrik Emanuelsson | Ledamot (ny) |
| Christina Widerberg Söderholm | Ledamot |
| Vakant | Ledamot |

**Södersjukhuset AB**

| | |
|---|---|
| Göran Stiernstedt | Ordförande (ny ordf) |
| Helena Thunander Holmstedt | Ledamot |
| Patrik Emanuelsson | Ledamot (ny) |
| Christina Widerberg Söderholm | Ledamot |
| Vakant | Ledamot |

**Södertälje Sjukhus AB**

| | |
|---|---|
| Göran Stiernstedt | Ordförande (ny ordf) |
| Helena Thunander Holmstedt | Ledamot |
| Patrik Emanuelsson | Ledamot (ny) |
| Christina Widerberg Söderholm | Ledamot |
| Vakant | Ledamot |

**S:t Eriks Ögonsjukhus AB**

| | |
|---|---|
| Inger Andersson | Ordförande |
| Claes Hulting | Ledamot |
| Jan Liliemark | Ledamot |
| Johanna Adami | Ledamot |

**Folktandvården Stockholms län AB**

| | |
|---|---|
| Ann-Charlotte Frank Lindgren | Ordförande |
| Torbjörn Ekström | Ledamot |
| Barbro Sjölander | Ledamot |
| Måns Rosén | Ledamot |

**Ambulanssjukvården i Stockholms län AB**

| | |
|---|---|
| Agneta Edberg | Ordförande |
| Stefan Jacobson | Ledamot |
| Kristina Wallentin | Ledamot |
| Susanne Castwall | Ledamot (ny) |

**MediCarrier AB**

| | |
|---|---|
| Håkan Wittgren | Ordförande |
| Zizi Krantz | Ledamot |
| Birgitta Landin | Ledamot |
| Vakant | Ledamot |

**Stockholm Care AB**

| | |
|---|---|
| Melvin Samsom | Ordförande |
| Harald Blegen | Ledamot |
| Nina Nelson | Ledamot |

**Huddinge Universitetssjukhus AB**

| | |
|---|---|
| Eva-Karin Sennette | Ordförande (ny ordf) |
| Henrik Normark | Ledamot (ny) |
| Charlotta Dahlby | Ledamot (ny) |

**AB SLL Internfinans**

| | |
|---|---|
| Malin Frenning | Ordförande |
| Henrik Gaunitz | Vice ordförande |
| Eva-Karin Sennette | Ledamot |

**Prima Liv Danderyds sjukhus AB**

| | |
|---|---|
| Yvonne Haglund Åkerlind | Ordförande (ny) |
| Birgitta Mörlin | Ledamot (ny) |
| Gertrud Ocklin | Ledamot |

**AB Terreno**

| | |
|---|---|
| Marie Boestad | Ordförande |
| Dan Eriksson | Ledamot |
| Charlotte Viksten | Ledamot |

**Locum AB**

| | |
|---|---|
| Paul Lindquist(M) | Ordförande |
| Lars Tunberg (L) | 1: e vice ordförande |
| Rolf Lindell (S) | 2: e vice ordförande |
| Mikael Igelström (M) | Ledamot |
| Christer Grunder (M) | Ledamot |
| Yusuf Aydin (KD) | Ledamot |
| Sven Andersson (S) | Ledamot |
| Carina Paulsson (S) | Ledamot |
| Tomas Eriksson (MP) | Ledamot |
| Björn Samuelsson (M) | Suppleant |

| | |
|---|---|
| Maria Elgstrand (M) | Suppleant |
| Magdalena Schröder (M) | Suppleant |
| Lena Hallerby (L) | Suppleant |
| Margareta Cantell (C) | Suppleant |
| Lowisa Anderzon (S) | Suppleant |
| Roger Svalhede (S) | Suppleant |
| Solveig Holmgren (S) | Suppleant |
| Yildiz Kafkaz (MP) | Suppleant |

**Waxholms Ångfartygs AB**

| | |
|---|---|
| Kristoffer Tamsons (M) | Ordförande |
| Sara Svanström (L) | 1:e vice ordförande |
| Talla Alkurdi (S) | 2:e vice ordförande |

DELTOG INTE I BESLUT

MP-ledamöterna deltog inte i fullmäktiges beslut avseende val av ordförande och ledamöter till Danderyds sjukhus, Södersjukhuset AB, Södertälje sjukhus AB, Ambulanssjukvården i Stockholms län AB, Huddinge Universitetssjukhus AB samt Prima Liv Danderyds sjukhus AB.

V-ledamöterna deltog inte i fullmäktiges beslut i dess helhet.

UTTALANDE

V-ledamöterna lät till protokollet anteckna särskilt uttalande likalydande med uttalandet vid mötet i Landstingshuset i Stockholms AB.

## § 110
## Nominering 2018 av ordförande och ledamöter till TioHundra AB
LS 2018-0243

Inleddes kl. 19.39 och avslutades kl. 19.39.

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens ägarutskotts förslag

*att* till Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje nominera ledamöter och ordförande i styrelsen för TioHundra AB enligt landstingsdirektörens förslag.

| | |
|---|---|
| Leif Karnström | Ordförande |
| Bo Krogvig | Ledamot |
| Björn Zackrisson | Ledamot |
| Lisbet Nord | Ledamot (ny) |

DELTOG INTE I BESLUT

MP- och V-ledamöterna deltog inte i fullmäktiges beslut.

UTTALANDE

V-ledamöterna lät till protokollet anteckna särskilt uttalande likalydande med uttalandet i ägarutskottet.

**§ 111**
**Nya motioner**
LS 2018-0628, 2018-0629, 2018-0630, 2018-0631, 2018-0632

Inleddes kl. 19.39 och avslutades kl. 19.39.

Nr 2018:19 av Elinor Odeberg och Freddie Lundqvist (S) om ordning och reda i bemanningsbranschen

Nr 2018:20 av Elinor Odeberg (S) om anonymiserade ansökningar

Nr 2018:21 av Malin Fijen Pacsay m.fl. (MP) om klimatsmarta mobilitetstjänster

Nr 2018:22 av Marit Normasdotter (V) om att behandla alla patienter med hepatit C i syfte att utrota sjukdomen 2030

Nr 2018:23 av Birgitta Sevefjord m.fl. (V) om att göra utbildning om våld i nära relationer obligatorisk för chefer inom vården

Motionerna remitterades till landstingsstyrelsen för beredning.

**§ 112**
**Nya interpellationer**
LS 2018-0605, 2018-0606, 2018-0607, 2018-0608, 2018-0609, 2018-0610

Inleddes kl. 19.39 och avslutades kl. 19.40.

Nr 2018:14 av Erika Ullberg (S) om växande vårdköer i Sveriges rikaste landsting

Nr 2018:15 av Karin Michal (MP) om bristen på information om sjukdomen lipödem

Nr 2018:16 av Marit Normasdotter (V) om påbörjan av arbetet för att alla med hepatit C ska få adekvat vård

Nr 2018:17 av Henrik Vinge (SD) om skyddsutrustning för ambulanspersonalen

Nr 2018:18 av Jens Sjöström (S) om misstänkt systematiskt fusk inom biljettkontrollverksamheten

Nr 2018:19 av Lotta Nordfeldt (SD) om adekvat vård och behandling i tid för diabetes inom Stockholms läns landsting

Fullmäktige beslutade att interpellationerna fick ställas.

Interpellationerna ska besvaras vid nästa sammanträde.

**§ 113**
**Interpellation 2018:7 av Jonas Lindberg (V) om vårdvalets effekter på ASIH**
LS 2018-0235

Inleddes kl. 19.40 och avslutades kl. 19.40.

Fullmäktige beslutade att bordlägga besvarandet av interpellationen.

**§ 114**
**Interpellation 2018:8 av Mohibul Ezdani Khan (V) om husläkarjour-mottagningar**
LS 2018-0236

Inleddes kl. 19.40 och avslutades kl. 19.51.

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för akutsjukvård- och vårdvalsfrågor. Fullmäktige medgav den 13 februari 2018 att interpellationen fick ställas. Interpellationen bordlades vid fullmäktiges sammanträde den 13 mars 2018.

Svar på interpellationen, bilaga 6.

Landstingsrådet Marie Ljungberg Schött hänvisade till det skriftliga svaret. I debatten yttrade sig Mohibul Ezdani Khan, landstingsrådet Marie Ljungberg Schött samt Karin Michal.

**§ 115**
**Interpellation 2018:9 av Erika Ullberg (S) om Nya Karolinska Solna och belastningen på övriga sjukhus**
LS 2018-0393

Inleddes kl. 19.51 och avslutades kl. 20.05.

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för finansfrågor. Fullmäktige medgav den 13 mars 2018 att interpellationen fick ställas.

Svar på interpellationen, bilaga 7.

Landstingsrådet Irene Svenonius hänvisade till det skriftliga svaret. I debatten yttrade sig landstingsråden Erika Ullberg och Irene Svenonius, Rickard Wall samt Rolf Lindell.

**§ 116**
**Interpellation 2018:10 av Malin Fijen Pacsay (MP) om SL kundtjänsts ärende-hantering och kvaliteten på svar och uppföljning**
LS 2018-0394

Inleddes kl. 20.05 och avslutades kl. 20.20.

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för trafikfrågor. Fullmäktige medgav den 13 mars 2018 att interpellationen fick ställas.

Svar på interpellationen, bilaga 8.

Landstingsrådet Kristoffer Tamsons hänvisade till det skriftliga svaret. I debatten yttrade sig Malin Fijen Pacsay, landstingsrådet Kristoffer Tamsons samt Stellan Hamrin.

**§ 117**
**Interpellation 2018:11 av Gunilla Roxby Cromvall (V) om att alliansen inte tar revisorernas rekommendationer på allvar**
LS 2018-0395

Inleddes kl. 20.20 och avslutades kl. 20.27.

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för finansfrågor. Fullmäktige medgav den 13 mars 2018 att interpellationen fick ställas.

Svar på interpellationen, bilaga 9.

Landstingsrådet Irene Svenonius hänvisade till det skriftliga svaret. I debatten yttrade sig Gunilla Roxby Cromvall och landstingsrådet Irene Svenonius.

**§ 118**
**Interpellation 2018:12 av Galina Monsalves Leal (S) om att vi behöver ett helhetsgrepp om Järvabornas hälsa**
LS 2018-0396

Inleddes kl. 20.27 och avslutades kl. 20.58.

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för hälso- och sjukvårdsfrågor. Fullmäktige medgav den 13 mars 2018 att interpellationen fick ställas.

Svar på interpellationen, bilaga 10.

Landstingsrådet Anna Starbrink hänvisade till det skriftliga svaret. I debatten yttrade sig Galina Monsalves Leal, landstingsrådet Anna Starbrink. Mohibul Ezdani Khan, Shadi Larsson, Carita Stenbacka-Tenezakis, Karin Fälldin, Ahmed Ali Salad, landstingsrådet Dag Larsson samt Kerstin Pettersson.

**§ 119**
**Interpellation 2018:13 av Gunilla Roxby Cromvall (V) om polisanmälningar inom vården**
LS 2018-0397

Inleddes kl. 20.58 och avslutades kl. 21.11.

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för hälso- och sjukvårdsfrågor. Fullmäktige medgav den 13 mars 2018 att interpellationen fick ställas.

Svar på interpellationen, bilaga 11.

Landstingsrådet Anna Starbrink hänvisade till det skriftliga svaret. I debatten yttrade sig Gunilla Roxby Cromvall och landstingsrådet Anna Starbrink, Lars Harms-Ringdahl samt Kerstin Pettersson.

Avslutning

Ordföranden avslutade sammanträdet kl. 21.11.

Vid protokollet

Agneta Marmestrand Ruud

Karin Mikaelsson

| Förnamn | Efternamn | Parti | Ankom | Utgick | Ersätter |
|---|---|---|---|---|---|
| Ebbe | Adolfsson | (S) | 16:46 | 21:11 | Freddie Lundqvist |
| Jessica | Aftén Moback | (M) | 10:06 | 16:44 | |
| Parvane | Ahmadi | (S) | 15:52 | 21:11 | Adriana Haxhimustafa |
| Inger | Akalla | (M) | 09:47 | 21:11 | |
| Ahmed | Ali Salad | (S) | 09:59 | 21:10 | |
| Talla | Alkurdi | (S) | 09:57 | 21:10 | |
| Bosse | Andersson | (C) | 10:01 | 21:11 | |
| Hans | Andersson | (L) | 09:43 | 16:43 | |
| Lowisa | Anderzon | (S) | 10:00 | 21:11 | |
| Parvin | Araghi | (S) | 10:00 | 15:27 | |
| Aviva | Barczewska | (MP) | 10:02 | 21:11 | |
| Lars | Berglund | (M) | 10:03 | 21:10 | |
| Stefan | Bergström | (C) | 10:01 | 21:11 | |
| Nicole | Bistoletti | (M) | 09:59 | 15:28 | |
| Lars | Björndahl | (M) | 10:00 | 21:11 | |
| Christina | Blom-Andersson | (KD) | 10:03 | 16:44 | Maria Fälth |
| Ella | Bohlin | (KD) | 10:03 | 21:11 | |
| Arnold | Boström | (SD) | 09:48 | 21:11 | |
| Harry | Bouveng | (M) | 09:28 | 21:10 | |
| Anna | Bredin | (M) | 09:51 | 19:40 | Susanne Sjöblom |
| Charlotte | Broberg | (M) | 10:01 | 21:11 | |
| Hanna | Broberg | (M) | 12:58 | 21:11 | |
| Adnan | Can | (S) | 09:44 | 21:10 | |
| Per | Carlberg | (SD) | 09:56 | 21:11 | |
| Daniel | Carlstedt | (S) | 17:21 | 21:10 | Hanna Jokio |
| Peter | Carpelan | (M) | 09:55 | 21:11 | |
| Monzer | Dia | (S) | 10:00 | 21:10 | |
| Benjamin | Dousa | (M) | 12:52 | 21:11 | |
| Sahir | Drammeh | (MP) | 09:54 | 21:11 | |
| Christina | Eklund | (M) | 10:26 | 21:10 | |
| Aram | El Khoury | (KD) | 10:08 | 16:43 | |
| Cecilia | Elving | (L) | 10:00 | 21:11 | |
| Dan | Engstrand | (M) | 12:29 | 21:11 | Cecilia Löfgreen |
| Christina | Enocson-Mårtensson | (S) | 09:49 | 21:11 | |
| Jessica | Ericsson | (L) | 09:56 | 21:11 | |
| Eleonor | Eriksson | (S) | 09:46 | 18:46 | |
| Mikael T. | Eriksson | (M) | 12:13 | 21:11 | |
| Thomas | Eriksson | (M) | 13:03 | 21:11 | Nikolina Bucht |
| Tomas | Eriksson | (MP) | 10:00 | 21:11 | |
| Thomas | Erlandsson | (L) | 09:53 | 21:11 | |
| Mohibul | Ezdani Khan | (V) | 10:02 | 21:11 | |
| Anton | Fendert | (MP) | 12:15 | 20:28 | |
| Malin | Fijen Pacsay | (MP) | 09:56 | 21:11 | |
| Marie-Helena | Fjällås | (MP) | 09:56 | 16:43 | |
| Conny | Fogelström | (S) | 10:01 | 21:11 | |
| Daniel | Forslund | (L) | 11:50 | 21:10 | |
| Lukas | Forslund | (C) | 12:23 | 21:10 | |
| Karin | Fälldin | (C) | 10:01 | 21:11 | |
| Niklas | Gladh | (MP) | 16:44 | 21:11 | Susanne Nordling |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Zeinab | Golmami | (S) | 16:45 | 21:11 | Johan Sjölander |
| Östen | Granberg | (SD) | 09:46 | 21:11 | Ingrid Hult |
| Pehr | Granfalk | (M) | 09:17 | 21:10 | |
| Leif | Gripestam | (M) | 09:52 | 21:10 | |
| Vivianne | Gunnarsson | (MP) | 10:02 | 21:11 | |
| Michaela | Haga | (C) | 10:04 | 21:11 | Anders Olander |
| Stellan | Hamrin | (V) | 10:00 | 21:11 | Anna Sehlin |
| Elof | Hansjons | (S) | 09:51 | 14:30 | |
| Curre | Hansson | (S) | 09:54 | 21:11 | |
| Victor | Harju | (S) | 10:35 | 21:11 | |
| Lars | Harms-Ringdahl | (MP) | 10:02 | 21:10 | Tomas Melin |
| Pia | Helleday | (M) | 10:34 | 21:11 | |
| Gunilla | Helmerson | (M) | 09:52 | 21:11 | |
| Gustav | Hemming | (C) | 10:05 | 21:11 | |
| Karl | Henriksson | (KD) | 10:52 | 21:11 | |
| Kia | Hjelte | (M) | 09:46 | 21:11 | |
| Viktoria | Hjulström | (S) | 13:04 | 21:11 | Jens Sjöström |
| Staffan | Holmberg | (S) | 09:58 | 21:10 | |
| Pär | Hommerberg | (L) | 10:00 | 21:11 | |
| Sadid | Hossain | (S) | 09:58 | 16:57 | Petra Larsson |
| Bernhard | Huber | (MP) | 09:59 | 16:44 | Amanda Palmstierna |
| Ola | Hägg | (S) | 10:35 | 21:11 | Meeri Wasberg |
| Mikael | Igelström | (M) | 09:53 | 21:10 | |
| Nils | Ingelström | (M) | 09:52 | 21:11 | |
| Kent | Ivarsson | (C) | 10:03 | 12:46 | |
| Antonia | Jaksic | (M) | 09:45 | 17:42 | |
| Kjell | Jansson | (M) | 11:33 | 18:45 | |
| Ove | Jansson | (MP) | 10:20 | 21:11 | Rodolfo Alvarez |
| Robert | Johansson | (S) | 09:45 | 18:45 | |
| Hanna | Jokio | (S) | 09:48 | 17:21 | |
| Nikoletta | Jozsa | (L) | 09:41 | 21:11 | |
| Håkan | Jörnehed | (V) | 10:01 | 20:31 | |
| Lennart | Kalderén | (M) | 09:38 | 21:11 | |
| Dan | Kareliusson | (SD) | 09:56 | 21:11 | |
| Malin | Karlsson | (MP) | 13:25 | 21:10 | |
| Monica | Kjellman | (L) | 16:45 | 21:11 | Hans Andersson |
| Ulf | Landström | (-) | 09:52 | 21:11 | |
| Erik | Langby | (M) | 10:01 | 19:42 | |
| Eva | Lannerö | (KD) | 08:08 | 21:11 | |
| Anne-Marie | Larsson | (M) | 09:50 | 21:11 | |
| Dag | Larsson | (S) | 09:54 | 21:11 | |
| Shadi | Larsson | (MP) | 09:57 | 21:10 | |
| Emma | Lidell | (S) | 13:17 | 21:11 | Tara Twana |
| Kristin | Lilieqvist | (MP) | 16:44 | 21:11 | Amanda Palmstierna |
| Fredrik | Lindahl | (SD) | 10:08 | 21:11 | Monica Tedestam Berglöw |
| Jonas | Lindberg | (V) | 09:53 | 16:00 | |
| Lotta | Lindblad-Söderman | (M) | 10:39 | 21:11 | |
| Rolf | Lindell | (S) | 09:45 | 21:10 | |
| Paul | Lindquist | (M) | 10:04 | 21:11 | |
| Hans | Lindqvist | (C) | 12:48 | 21:11 | Kent Ivarsson |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Gun-Britt | Lindström | (MP) | 09:59 | 13:01 | Malin Karlsson |
| Marie | Ljungberg Schött | (M) | 09:59 | 21:11 | |
| Petteri | Louhema | (V) | 10:01 | 21:11 | |
| Susanne | Lund | (S) | 09:42 | 21:11 | |
| Tuva | Lund | (S) | 09:53 | 21:11 | |
| Freddie | Lundqvist | (S) | 11:28 | 16:04 | |
| Mattias | Lönnqvist | (L) | 09:55 | 21:11 | |
| Michaela | Lööf | (S) | 09:42 | 15:49 | Adriana Haxhimustafa |
| Thomas | Magnusson | (V) | 10:05 | 16:47 | |
| Kerstin | Mannerquist | (S) | 09:13 | 19:41 | |
| Ninos | Maraha | (L) | 10:00 | 21:10 | |
| Karin | Michal | (MP) | 09:50 | 21:11 | |
| Galina | Monsalves Leal | (S) | 10:21 | 21:11 | |
| Alfonso | Morales | (S) | 09:47 | 21:10 | |
| Martina | Mossberg | (M) | 10:04 | 19:41 | |
| Zanna | Mårtensson | (M) | 09:54 | 21:11 | |
| Lotta | Nordfeldt | (SD) | 09:57 | 21:11 | |
| Susanne | Nordling | (MP) | 10:02 | 16:44 | |
| Marit | Normasdotter | (V) | 16:48 | 21:10 | Elisabeth Ulin Karlsson |
| Sven-Inge | Nylund | (S) | 09:58 | 21:11 | |
| Thore | Nyman | (S) | 11:56 | 15:06 | Ann Bly Lässman |
| Elinor | Odeberg | (S) | 18:47 | 19:40 | Robert Johansson |
| Staffan | Olsson | (M) | 11:53 | 21:11 | |
| Carina | Paulsson | (S) | 12:33 | 21:10 | |
| Sofia | Paulsson | (M) | 10:00 | 21:10 | |
| Kerstin | Pettersson | (V) | 10:02 | 21:11 | |
| Antonella | Pirrone | (KD) | 10:06 | 21:11 | Thorbjörn Larsson |
| Nina | Portocarrero Flores | (S) | 12:31 | 21:11 | |
| Olle | Reichenberg | (M) | 09:37 | 21:10 | |
| Torbjörn | Rosdahl | (M) | 09:36 | 21:11 | |
| Gunilla | Roxby Cromvall | (V) | 10:01 | 21:11 | |
| Martin | Sahlin | (MP) | 16:44 | 21:10 | Marie-Helena Fjällås |
| Gunnar | Sandell | (S) | 15:29 | 21:10 | Parvin Araghi |
| Tove | Sander | (S) | 09:49 | 17:42 | |
| Annika | Sandström | (M) | 09:58 | 21:11 | |
| Fredrik | Saweståhl | (M) | 10:07 | 19:29 | |
| Petra | Schagerholm | (MP) | 09:54 | 12:15 | Anton Fendert |
| Birgitta | Sevefjord | (V) | 10:03 | 21:08 | |
| Swapna | Sharma | (S) | 10:06 | 21:10 | |
| Kent Rune | Sjöholm | (KD) | 16:45 | 21:11 | Maria Fälth |
| Johan | Sjölander | (S) | 10:06 | 16:43 | |
| Lars | Sporrong | (M) | 16:46 | 21:11 | Jessica Aftén Moback |
| Anna | Starbrink | (L) | 10:04 | 21:11 | |
| Carita | Stenbacka-Tenezakis | (V) | 10:01 | 21:11 | Micaela Kedhammar |
| Inger | Strömbom | (KD) | 10:00 | 21:11 | |
| Rickard | Sundeman | (MP) | 13:34 | 21:10 | Rebwar Hassan |
| Mikael | Sundesten | (S) | 09:54 | 21:11 | |
| Sara | Svanström | (L) | 10:39 | 21:11 | |
| Irene | Svenonius | (M) | 10:05 | 21:11 | |
| Kristoffer | Tamsons | (M) | 09:57 | 21:11 | |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Amelie | Tarschys Ingre | (L) | 10:03 | 21:11 | |
| Lars | Tunberg | (L) | 09:44 | 21:11 | |
| Elisabeth | Ulin Karlsson | (V) | 10:04 | 16:43 | |
| Erika | Ullberg | (S) | 09:45 | 21:11 | |
| Nina | Unesi | (S) | 14:31 | 21:11 | Elof Hansjons |
| Henrik | Vinge | (SD) | 09:58 | 21:11 | |
| Catarina | Wahlgren | (V) | 09:58 | 16:57 | |
| Rickard | Wall | (-) | 09:34 | 21:11 | |
| Fredrik | Wallén | (KD) | 10:01 | 16:43 | |
| Rickard | Wessman | (M) | 09:30 | 16:59 | |
| Anette | Wikberger | (S) | 10:01 | 21:11 | Maria Kjellsdotter Rydinger |
| Anne | Wompa | (M) | 09:52 | 21:10 | Arin Karapet |
| Zakarias | Zouhir | (V) | 16:50 | 21:12 | Jonas Lindberg |
| Margaretha | Åkerberg | (KD) | 10:03 | 21:11 | |
| Linda | Älegård | (S) | 10:49 | 19:29 | |
| Arvid | Öhlin | (M) | 10:00 | 21:11 | |

Bilaga 1

Stockholms läns landsting

**INTERPELLATIONSSVAR**

Forsknings- och personallandstingsråd
*Peter Carpelan (M)*

2017-11-30 LS 2017-1371

# Svar på interpellation 2017:51 av Jonas Lindberg (V) om kulturen på Karolinska sjukhuset

Jonas Lindberg (V) har ställt följande frågor till mig om kulturen på Karolinska sjukhuset

1. Hur ser du på det låga förtroende som sjukhusledningen på Karolinska får av sin personal?

2. Hur ser du på de uppgifter och vittnesmål om tystnadskultur och rädsla för att offentligt framföra kritik mot sjukhuset som ofta framkommer?

3. Vilket ansvar tycker du att sjukhusdirektören har för det låga förtroendet för Karolinskas ledning?

Som svar vill jag anföra följande:

Karolinska Universitetssjukhuset genomför för närvarande de största förändringarna i modern tid av såväl sjukvårdsstrukturen som arbetsorganisationen inom ramen för Framtidsplan för hälso- och sjukvården samt vid driftsättningen av Nya Karolinska Solna. Stora förändringar skapar naturligt oro i en organisation. Det är mänskligt. Därför är det viktigt att våra sjukhusledningar med respektive sjukhusdirektör i spetsen tillser att det råder ett öppet samtalsklimat med högt i tak samt att våra verksamheter har gängse rutiner för dialog med såväl arbetstagarorganisationerna som medarbetarna.

Enligt HR-direktören på Karolinska Universitetssjukhuset arbetar de efter en samverkansmodell som bygger på utvecklingssamtal, uppföljningssamtal och arbetsplatsträffar. Syftet med modellen är att genom dialog och delaktighet fånga upp det som fungerar bra och det som fungerar mindre bra. Därutöver finns det andra kanaler såsom arbetsmiljöronder, skyddsombud och en visselblåsarfunktion.

Vid avvikelser används Karolinska Universitetssjukhusets avvikelsesystem, "Händelsevis" vari respektive chef följer upp inkomna ärenden.

Som forsknings- och personallandstingsråd är jag mycket tydlig med att det ska råda ett öppet samtalsklimat i våra verksamheter samt att ledningarna tillsammans med

*Postadress* Box 22550 104 22 STOCKHOLM
*Besöksadress* Landstingshuset Hantverkargatan 45
*Telefon* 08-737 25 00 *(vx)*
*E-mail* peter.carpelan@sll.se

verksamheterna och medarbetarna kontinuerligt bedriver ett förbättringsarbete bland annat utifrån de resultat som framkommer i landstingets årliga Medarbetaruppföljning.

Slutligen kommer landstinget att starta en anonym koncerngemensam visselblåsarfunktion under 2018.

Därmed anser jag interpellationen besvarad.

Stockholm den 30 november 2017

Peter Carpelan

Bilaga 2

Stockholms läns landsting

**INTERPELLATIONSSVAR**

Forsknings- och personallandstingsråd
*Peter Carpelan (M)*

2018-02-08 LS 2017-1501

# Svar på interpellation 2017:59 av Jens Sjöström (S) om myten om bristen på utbildade sjuksköterskor

Jens Sjöström (S) har ställt följande frågor till mig om myten om bristen på utbildade sjuksköterskor

1. Hur många sjuksköterskor är planerade att bli snabbutbildade till sjuksköterskor? Vilka är dina åtgärder för att lösa bristen på undersköterskor?

2. Kommer sjuksköterskor som är snabbutbildade att erhålla en legitimation enligt Socialstyrelsens krav?

3. Varför är du inte mer angelägen om att erbjuda lön och arbetsvillkor som gör att verksamheterna kan behålla och nyrekrytera de sjuksköterskor som finns i Stockholms län idag?

4. När tänker du starta en snabbutbildning för undersköterskor?

Som svar vill jag anföra följande:

Stockholms läns landsting är en av Sveriges största arbetsgivare med nästan 45 000 medarbetare. De flesta arbetar som läkare, sjuksköterskor och undersköterskor runtom i landstingets hälso- och sjukvårdsverksamheter.

Under min ledning som forsknings- och personallandstingsråd har arbetet med kompetensförsörjningsfrågorna intensifierats. Ett arbete som Socialdemokraterna valt att stå utanför. 2016 fattade landstingsfullmäktige beslut om en landstingsövergripande kompetensförsörjningsstrategi (LS 2015-0098) som pekar ut kompetensförsörjning, utbildning, vidareutbildning, lönebildning samt ledarskap som områden där vi som arbetsgivare kan och måste bli bättre. Strax innan sommaren 2017 kompletterades strategin med en konkret handlingsplan (LS 2016-1483) innehållandes 32 uppdrag som hälso- och sjukvårdsverksamheterna behöver effektuera fram till 2019.

Två av uppdragen i handlingsplanen var att ta fram kliniska karriärer – kompetensstegar – för sjuksköterskor och undersköterskor. Dessa uppdrag har effektuerats och resulterat i

*Postadress* Box 22550 104 22 STOCKHOLM
*Besöksadress* Landstingshuset Hantverkargatan 45
*Telefon* 08-737 25 00 *(vx)*
*E-mail* peter.carpelan@sll.se

kompetensstegar vari ansvar, erfarenhet och utbildning tydligt konkretiseras för respektive steg. Syftet med kompetensstegarna är även att lönesättande chefer enklare ska kunna differentiera lönerna i sjuksköterske- och undersköterskegrupperna. Det fungerar på läkarsidan och bör således fungera för andra professionsgrupper inom sjukvården.

Sedan 2017 erbjuder landstinget dessutom full lön för sjuksköterskor som väljer att genomgå specialistutbildning till barnmorska, distriktssjuksköterska och specialistsjuksköterska. Tanken med satsningen är att säkra kompetensförsörjningen av framförallt specialistsjuksköterskor som det idag råder brist på inom en rad specialiteter.

Innan midsommar 2017 tecknade Stockholms läns landsting och Vårdförbundet avtal om en ny arbetstidsmodell för bland annat sjuksköterskor och barnmorskor som på ett tydligt sätt premierar arbete på så kallad obekväm arbetstid under kväll, natt och helg. I likhet med läkarnas jour- och beredskapsavtal behöver övriga grupper i sjukvården liknande arbetstidsmodeller för att kompenseras för arbete under tider som kan anses obekväma. Diskussioner pågår därför även med Svenska Kommunalarbetareförbundet om ett liknande avtal för deras yrkesgrupper inom akut- och slutenvården.

Därutöver behöver vi, politiker, tänka nytt och framåtsyftande för att samhällsutvecklingen ska gå framåt. Ett sådant förslag var att landsting/regioner skulle överta ansvaret för sjuksköterskornas specialistutbildning. Jag är därför glad för att förslaget, som interpellanten kritiserade, ändock tagits med i den utredning som den socialdemokratiskt ledda regeringen tillsatt om att se över sjuksköterskornas specialistutbildning (Dir. 2017:86). Vidare konstaterade även Göran Stiernstedt i utredningen *"Effektiv vård"* (SOU 2016:2) att sjuksköterskornas utbildning på både grund- och specialistnivå borde ses över.

I december framförde vi ett annat förslag om att se över förutsättningarna för att skapa ett så kallat snabbspår för undersköterskor att bli sjuksköterskor och på så sätt säkerställa kompetensförsörjningen av sjuksköterskor. Det krävs naturligtvis en noggrann analys innan ett snabbspår skulle kunna bli verklighet samt på vilket sätt detta skulle kunna realiseras. Vi kommer därför, precis som vid förslaget om övertagandet av specialistsjuksköterskeutbildningen, bjuda in universitet, fackliga företrädare och professionsföreträdare.

Problematiken kring att anställa undersköterskor idag handlar främst om att utbildningarna inte är likriktade nationellt samt att de i alldeles för hög grad fokuserar på den kommunala omsorgsverksamheten och ej hälso- och sjukvård. Detta har Stockholms läns landsting påpekat i yttrandet till utredningen *"En gymnasieutbildning för alla – åtgärder för att alla unga ska påbörja och fullfölja en gymnasieutbildning"* (SOU 2016:77). Därför hoppas vi att den socialdemokratiska regeringen skyndsamt kvalitetssäkrar vård- och omsorgsprogrammen och inför en undersköterskeexamen.

Med bakgrund av ovan arbetar således Stockholms läns landsting intensivt med kompetensförsörjningsfrågorna. Dels genom att förändra en i många delar föråldrad arbetsorganisation med förlegade hierarkier och stuprör mellan professionerna som fortfarande präglar hälso- och sjukvården. Dels genom att våga tänka nytt och pröva idéer som inte tidigare förts fram i debatten. Kanske även detta förslag tas med i en kommande statlig utredning i likhet med specialistsjuksköterskeutbildningen?

Slutligen kan konstateras att arbetsmarknaden för läkare och sjuksköterskor idag är mycket större än den landstingsdrivna hälso- och sjukvården. Försäkringsbolag, offentliga

förvaltningar och privata vårdgivare konkurrerar också om sjukvårdens medarbetare. Som moderat företrädare tycker jag givetvis att det är bra med en arbetsmarknad med fler arbetsgivare. Det gör att arbetsgivarna behöver vässa sig för att lyckas rekrytera. Det innebär dock också att behovet av fler utbildningsplatser är väsentligt mycket större än de utbildningsplatser som den Socialdemokratiskt ledda regeringen beslutat om.

Därmed anser jag interpellationen besvarad.

Stockholm den 8 februari 2018

Peter Carpelan

Stockholms läns landsting

Forsknings- och personallandstingsråd

*Peter Carpelan (M)*

**INTERPELLATIONSSVAR**

2018-02-08 LS 2017-1503

# Svar på interpellation 2017:61 av Jens Sjöström (S) om praktikplatser för personer med funktionsnedsättning

Jens Sjöström (S) har ställt följande frågor till mig om praktikplatser för personer med funktionsnedsättning

1. Anser du, som ansvarigt landstingsråd, att satsningen på praktikplatser för personer med funktionsnedsättning inom SLL har varit misslyckad och därför inte ska fortsätta?

2. På vilket underlag baserar du beslutet att inte fortsätta denna framgångsrika satsning?

3. Enligt Alliansens egen budget inför år 2018 behöver landstinget bli bättre på att anställa fler medarbetare med funktionsnedsättning inom ordinarie verksamhet – är då en frivillig webbaserad utbildning för chefer tillräckligt, enligt dig?

Som svar vill jag anföra följande:

Stockholms läns landsting är en av Sveriges största arbetsgivare. I den av landstingsfullmäktige beslutade kompetensförsörjningsstrategin (LS 2015-0098) framgår tydligt att rekrytering alltid ska baseras på kompetens. Landstingets arbetsplatser ska därutöver kännetecknas av mångfald, jämlikhet och jämställdhet samt vara inkluderande och toleranta miljöer utan diskriminering och kränkande särbehandling.

Det är helt korrekt att landstinget haft en satsning för att erbjuda funktionsnedsatta praktikplatser under åren 2015-2017. I Mål och budget för 2015 avsattes därför medel för förutnämnda år som bland annat gått till lön och handledararvode i de verksamheter som ställt praktikplatser till förfogande.

Åtgärden med praktikplatser har lett till att dels ge funktionsnedsatta arbetslivserfarenhet, dels att öka kunskapen hos rekryterande chefer om att de flesta hinder är enkelt avhjälpta. Men den har inte i någon stor utsträckning resulterat i varaktiga anställningar inom ordinarie verksamhet.

*Postadress* Box 22550 104 22 STOCKHOLM
*Besöksadress* Landstingshuset Hantverkargatan 45
*Telefon* 08-737 25 00 *(vx)*
*E-mail* peter.carpelan@sll.se

Vidare har landstinget under den gångna tidsperioden tagit fram en webbutbildning (*"Att undanröja hinder"*) om funktionshinder. Syftet med utbildningen är att utveckla ett normkritiskt tänkande samt att undanröja hinder för personer med funktionsnedsättning. Utbildningen handlar bland annat om olika typer av funktionsförmågor, normer och hur vi bemöter varandra för att öka medarbetarnas medvetenhet om allas rätt att fullt ut kunna delta i samhällets olika funktioner och landstingets ansvar att säkerställa denna rättighet.

Alliansen har vidare lagt ett skarpt uppdrag i budgeten för 2018 om att landstinget behöver bli bättre på att anställa fler personer med funktionsnedsättning inom ordinarie verksamhet (LS 2017-0452). Min ambition som forsknings- och personallandstingsråd är givetvis att på ett verkningsfullt sätt minska arbetslösheten även bland personer med funktionsnedsättning. Detta görs dock inte genom tidsbegränsade praktikanställningar, utan genom riktiga anställningar inom ordinarie verksamhet. Därför tillämpas ett gemensamt rekryteringsverktyg som gör det möjligt att hantera samtliga kandidater på ett likvärdigt och rättssäkert sätt. Det vill säga, innehar en person rätt kompetens för sökt tjänst ska en funktionsnedsättning ej ligga individen till last vid bedömningen. Landstinget arbetar dessutom för närvarande med att ta fram ytterligare en webbutbildning som ska stötta chefer och andra personer som rekryterar att arbeta kompetensbaserat och icke-diskriminerande.

Slutligen kommer landstingets årliga satsning på praktikplatser för ungdomar under sommaren fortsatt ha ett särskilt fokus på unga med funktionsnedsättning.

Därmed anser jag interpellationen besvarad.

Stockholm den 8 februari 2018

Peter Carpelan

Stockholms läns landsting

Forsknings- och personallandstingsråd

*Peter Carpelan (M)*

Bilaga 4

**INTERPELLATIONSSVAR**

2018-03-08 LS 2018-0233

# Svar på interpellation 2018:5 av Håkan Jörnehed (V) om behandlingen av visselblåsarna i Macchiariniaffären

Håkan Jörnehed (V) har ställt följande frågor till mig om behandlingen av visselblåsarna i Macchiariniaffären

1. Planerar du att se till att de fyra läkare som slog larm om Macchiarinis agerande får en offentlig ursäkt från Stockholms läns landsting?

2. Hur arbetar du för att säkerställa att framtida visselblåsare som larmar om oegentligheter tas på allvar och inte utsätts för repressalier?

Som svar vill jag anföra följande:

Stockholms läns landsting är Sveriges viktigaste och ledande forsknings- och utvecklingsregion inom medicin. Det som uppdagats i samband med den på senare tid kritiserade forskningen av Paolo Macchiarini riskerar att allvarligt skada förtroendet för svensk sjukvård och medicinsk forskning. Det som skett får aldrig ske igen. Därför fattade jag som ansvarigt forsknings- och personallandstingsråd beslut om att tillsätta tre utredningsuppdrag i samband med upprinnelsen till forskningsskandalen. Uppdragen har bland annat resulterat i att Stockholms läns landsting dels inför krav på att samtliga verksamhetschefer eller motsvarande inom universitetssjukvården ska ha utbildning i good clinical practice (GCP-licens), dels att införa ett intyg om ansvarsförbindelse mellan forskare och verksamhetschef eller motsvarande som tydliggör att dessa har godkänt att lagar och riktlinjer för god vård och god klinisk sed följs för det aktuella forskningsprojektet.

Som ansvarigt landstingsråd är jag mycket tacksam för de fyra medarbetarna vid Karolinska Universitetssjukhuset som slog larm om den forskning som bedrevs av Macchiarini. Det ska råda ett öppet arbets- och samtalsklimat i landstingets verksamheter med högt i tak. Allt annat är oacceptabelt.

Som ett led i arbetet med att säkerställa ett öppet arbets- och samtalsklimat håller Stockholms läns landsting för närvarande på att ta fram en koncerngemensam visselblåsarfunktion för att oegentligheter och fusk ska uppdagas, rapporteras och

*Postadress* Box 22550 104 22 STOCKHOLM
*Besöksadress* Landstingshuset Hantverkargatan 45
*Telefon* 08-737 25 00 *(vx)*
*E-mail* peter.carpelan@sll.se

motverkas. Därutöver tas en gemensam uppförandekod fram. Det är viktigt att varje anställd vet vad som förväntas av dem som en del av Stockholms läns landsting. Detta gäller såväl ledning som medarbetare.

Enligt Karolinska Universitetssjukhuset har de fyra så kallade visselblåsarna bland annat nominerats till och tilldelats Karolinapriset som är det finaste priset sjukhuset kan tilldela medarbetare. Av de fyra personerna arbetar två idag kvar på Karolinska Universitetssjukhuset som patientområdeschef respektive biträdande överläkare. De övriga två har valt att lämna sjukhuset och arbetar idag på Akademiska sjukhuset i Uppsala. Jag förutsätter att ledningen för Karolinska Universitetssjukhuset hanterat medarbetarna i enlighet med gällande lagstiftning och med respekt.

Slutligen vill jag i egenskap av forsknings- och personallandstingsråd vid Stockholms läns landsting ånyo poängtera min tacksamhet för dessa personers civilkurage och mod i samband med upprinnelsen till en av de värsta forskningsskandalerna i modern tid i Sverige.

Därmed anser jag interpellationen besvarad.

Stockholm den 8 mars 2018

Peter Carpelan

**Stockholms läns landsting**

Voteringsresultat Bilaga 5

Ärende: Avgiftsfri kollektivtrafik för ungdomar under sommarlovet
(Tilläggsyrkande från V-ledamöterna)

Ja för avslag. Nej för bifall

| | |
|---|---|
| Ordförande: | Mikael Sundesten (S) |
| Starttid | 2018-05-08 19:10:28 |
| Sluttid | 2018-05-08 19:12:17 |
| Ja | 107 |
| Nej | 10 |
| Avstår | 15 |
| Frånvarande | 17 |

Röstat: Ja
Margaretha Åkerberg (KD), Fredrik Lindahl (SD), Victor Harju (S), Charlotte Broberg (M), Sven-Inge Nylund (S), Kent Rune Sjöholm (KD), Lennart Kalderén (M), Fredrik Saweståhl (M), Monzer Dia (S), Swapna Sharma (S), Carina Paulsson (S), Arnold Boström (SD), Arvid Öhlin (M), Erika Ullberg (S), Zanna Mårtensson (M), Elinor Odeberg (S), Erik Langby (M), Lotta Lindblad-Söderman (M), Stefan Bergström (C), Thomas Eriksson (M), Martina Mossberg (M), Cecilia Elving (L), Benjamin Dousa (M), Olle Reichenberg (M), Tuva Lund (S), Christina Enocson-Mårtensson (S), Eva Lannerö (KD), Lars Tunberg (L), Ola Hägg (S), Anette Wikberger (S), Curre Hansson (S), Inger Akalla (M), Östen Granberg (SD), Sofia Paulsson (M), Nils Ingelström (M), Adnan Can (S), Inger Strömbom (KD), Ahmed Ali Salad (S), Sara Svanström (L), Ulf Landström (-), Alfonso Morales (S), Amelie Tarschys Ingre (L), Torbjörn Rosdahl (M), Paul Lindquist (M), Daniel Carlstedt (S), Gunnar Sandell (S), Monica Kjellman (L), Mattias Lönnqvist (L), Harry Bouveng (M), Pehr Granfalk (M), Rickard Wall (-), Pia Helleday (M), Lars Sporrong (M), Nina Portocarrero Flores (S), Zeinab Golmami (S), Lars Berglund (M), Staffan Olsson (M), Michaela Haga (C), Jessica Ericsson (L), Karin Fälldin (C), Rolf Lindell (S), Conny Fogelström (S), Parvane Ahmadi (S), Hans Lindqvist (C), Peter Carpelan (M), Leif Gripestam (M), Ella Bohlin (KD), Ninos Maraha (L), Daniel Forslund (L), Mikael Igelström (M), Kerstin Mannerquist (S), Gunilla Helmerson (M), Dag Larsson (S), Hanna Broberg (M), Mikael T. Eriksson (M), Karl Henriksson (KD), Anna Starbrink (L), Lars Björndahl (M), Gustav Hemming (C), Per Carlberg (SD), Kia Hjelte (M), Ebbe Adolfsson (S), Anne Wompa (M), Christina Eklund (M), Dan Engstrand (M), Susanne Lund (S), Nikoletta Jozsa (L), Lowisa Anderzon (S), Lukas Forslund (C), Galina Monsalves Leal (S), Pär Hommerberg (L), Marie Ljungberg Schött (M), Bosse Andersson (C), Antonella Pirrone (KD), Staffan Holmberg (S), Viktoria Hjulström (S), Henrik Vinge (SD), Dan Kareliusson (SD), Anne-Marie Larsson (M), Annika Sandström (M), Kristoffer Tamsons (M), Anna Bredin (M), Thomas Erlandsson (L), Nina Unesi (S), Linda Älegård (S), Mikael Sundesten (S), Emma Lidell (S).

Röstat: Nej
Mohibul Ezdani Khan (V), Kerstin Pettersson (V), Stellan Hamrin (V), Petteri Louhema (V), Carita Stenbacka-Tenezakis (V), Håkan Jörnehed (V), Zakarias Zouhir (V), Marit Normasdotter (V), Gunilla Roxby Cromvall (V), Birgitta Sevefjord (V).

Röstat: Avstår
Sahir Drammeh (MP), Niklas Gladh (MP), Karin Michal (MP), Martin Sahlin (MP), Lars Harms-Ringdahl (MP), Malin Fijen Pacsay (MP), Vivianne Gunnarsson (MP), Rickard Sundeman (MP), Kristin Lilieqvist (MP), Ove Jansson (MP), Anton Fendert (MP), Tomas Eriksson (MP), Shadi Larsson (MP), Aviva Barczewska (MP), Malin Karlsson (MP).

Sjukvårdslandstingsråd
*Marie Ljungberg Schött (M)*

INTERPELLATIONSSVAR
2018-03-08
(inlämningsdatum)

LS 2018-0236

## Interpellation 2018:8 av Mohibul Ezdani Khan (V) om husläkarjourmottagningar

Mohibul Ezdani har ställt följande frågor till mig:

1. Hur ser bemanningen ut på husläkarjourmottagningarna?

2. Hur arbetar du med rekryteringsplan för husläkarjourmottagningarna?

3. Hur arbetar du för att säkerställa att husläkarmottagningar håller öppet enligt angivna tider?

Som svar vill anföra följande:

Husläkarjour ingår i uppdraget Förfrågningsunderlag enligt LOV "Husläkarverksamhet med basal hemsjukvård" och det finns idag 209 vårdgivare med detta uppdrag. I den nya närakutstruktur (HSN 2016-4892), som hälso- och sjukvårdsnämnden fattade beslut om på nämnden den 31 januari 2017, så är husläkarjourer ett obligatoriskt uppdrag för alla husläkarmottagningar, med ett par undantag som gäller för mottagningar som är belägna i kommunerna Nynäshamn, Haninge, Tyresö, Nacka, Värmdö, Sollentuna, Upplands Väsby och Sigtuna samt stadsdelarna Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista, om de istället hänvisar sina patienter till de närakuter som har avtal för den verksamheten.

Husläkarjouren ska i normalfallet drivas i samverkan med andra husläkarmottagningar och ska lokaliseras på rimligt avstånd från vårdgivarens husläkarmottagningar. Det finns i dagsläget 16 husläkarjourmottagningar. Enligt uppdragsbeskrivningen ska husläkarjour ha öppet minst mellan kl 17-22 helgfri måndag till fredag samt övriga dagar minst mellan kl 8-22 för läkarbesök.

6 1

Helgdagar ska det även finnas distrikts-/sjuksköterskemottagning mellan kl 8-17.

Det åligger vårdgivarna att säkerställa att adekvat bemanning finns i tillräcklig omfattning för att klara sitt uppdrag och uppfylla villkoren i avtalet. Husläkarjouren ska vara bemannad med minst en specialist i allmänmedicin eller ST-läkare i allmänmedicin samt sjuksköterska. Då mottagningen bemannas med ST-läkare ska specialist i allmänmedicin finnas tillgänglig för konsultation. Vidare ska husläkarjouren ha en läkarbemanning som har aktuell kompetens att bedöma och omhänderta sjukdomstillstånd hos barn från sex månaders ålder.

Om det rapporteras in avvikelser så följer landstinget upp detta och säkerställer att avtalen följs. Att inte ha öppet på de tider som framgår av förfrågningsunderlaget ser både jag och landstinget mycket allvarligt på och hanteras omgående via hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Landstinget har dock inte fått in några klagomål eller indikationer om avvikelser gällande bristande öppettider, så som interpellanten anger i interpellationen. Alla medborgare, såväl interpellanten, har möjlighet att lämna in avvikelser till landstinget om man upptäcker att något är fel, exempelvis med öppettider.

Det finns dessvärre en generell brist på specialister i allmänmedicin som krävs för att bemanna både husläkarmottagningar, husläkarjourer och närakuter. Därför beslutade Alliansen att införa en egen kö-miljard, varav 156 miljoner kronor tillfaller primärvården 2018 utöver de 150 extra miljonerna som beslutades om på budgetfullmäktige i juni 2017, för hälso- och sjukvårdsnämndens budget 2018. Hälso- och sjukvårdsnämnden fattade beslut i december 2017, med anledning av detta, att utöka antalet utbildningsplatser för allmänspecialist med 50 stycken, till 600.

Landstinget har sett över öppettider och utbud av besöksmöjligheter över hela dygnet. De största husläkarmottagningarna har upp emot trettiotusen listade och de med minst antal listade under tusen listade, vilket gör att både behoven samt förutsättningarna ser väldigt olika ut.

I december 2017 fattade Hälso- och sjukvårdsnämnden beslut om erbjudande om utökade öppettider. Förfrågningsunderlaget ställer krav på minst 45 h öppet per vecka. Husläkarmottagningarna erbjuds ekonomisk stimulans för att kunna erbjuda utökade öppettider. Erbjudandet innebär att mottagningen ökar sina öppethållandetider med 5 timmar per vecka och får en ekonomisk stimulans om 15 000 kronor per månad. Utökade öppettider är något som vi ser mycket positivt på och som vi vet är efterfrågat.

Därmed anser jag interpellationen besvarad

Stockholm den 8 mars 2018

Marie Ljungberg Schött

Finanslandstingsråd
*Irene Svenonius*

INTERPELLATIONSSVAR
2018-05-03

LS 2018-0393

# Svar på interpellation 2018:9 av Erika Ullberg (S) om NKS och belastningen på övriga sjukhus

Erika Ullberg (S) har i sin interpellation ställt ett antal frågor om bland annat Nya Karolinska universitetssjukhuset, patientflöden och förlossningsvården. Som finanslandstingsråd har jag föredragandeansvar för ett antal av frågeställningarna och på de övriga har jag inhämtat underlag från respektive föredragande.

Som svar på frågorna vill jag anföra följande:

**Framtidsplanen – rätt vård på rätt plats**
Framtidsplanen har en tydlig målbild mot en mer personcentrerad, effektiv och jämlik vård. I den omställning som nu görs kommer Karolinska universitetssjukhuset i Solna att ta emot de svårast sjuka patienterna. Intensivakuten, som öppnade den 1 maj i år, har sin motsvarighet i våra nordiska grannländer, men är den första i sitt slag i Sverige. Särskilda förberedelser har genomförts och ökade resurser tillförts för att skapa goda förutsättningar att säkerställa en trygg omställning.

Självklart är den nödvändiga omställningen som just nu genomförs i hela sjukvården i länet komplicerad och innebär ansträngningar för vårdens medarbetare. Det gör också att tidsplaner och takt ska avgöras utifrån patientsäkerhet och av de professionella ledare som finns i hälso- och sjukvården. En nära och god samverkan, samsyn, samråd och gemensamma beslut mellan hälso- och sjukvårdsdirektör och akutsjukhusens direktörer är avgörande för arbetet.

Sammanlagt kommer tolv nya närakuter för barn och vuxna att öppna fram till 2019. Detta syftar till att flytta vården närmare länets invånare och öka tillgängligheten, och avlastar våra i dag pressade akutmottagningar. Det pågår också ett arbete med att förstärka kapaciteten inom länets geriatrikvård. Hittills har närakuterna Danderyd, Handen, Haga, Järva, Nacka, Löwet, Upplands Väsby , Huddinge och Rosenlund öppnat och vi kan redan nu se att de avlastar de stora akutmottagningarna. Ytterligare två kommer att öppna under 2018.

I budgeten för 2018 är det tydligt att Karolinska universitetssjukhuset under hela året ska ha ett tillräckligt antal vårdplatser för att kunna

upprätthålla sitt uppdrag enligt omställningsavtalet. Parallellt med att justera ned volymen på Nya Karolinska universitetssjukhuset bygger vi ut och om våra befintliga akutmottagningar, där framförallt Danderyds sjukhus och S:t Görans sjukhus tar över de patienter som tidigare skickades till Karolinska.

Det är med oro vi kan se hur landsting och regioner som tappar kontrollen över ekonomin också behöver göra drastiska nedskärningar som drabbar patienterna och skapar långa vårdköer. I Stockholm tillförs sjukvården 2,8 miljarder kronor mer än i 2017 års budget. Den fasta ersättningen räknas upp med 1,5 % per år vilket innebär att sjukhusen måste begränsa kostnadsutvecklingen.

Ersättning till akutsjukhusen regleras i omställningsavtalen och vi ser att sjukhusen har förändrat sina arbetssätt bland annat genom ökad grad av dagkirurgi och öppenvård För innevarande år har samtliga akutsjukhus satt ihop åtgärdspaket för att klara sina resultatkrav.

**En trygg cancervård och förlossningsvård**

Att korta vårdköerna är centralt för att förbättra hela sjukvården och vi ser hur vårdköerna skiljer sig i landet och hur olika åtgärder får olika effekt. HSN har tagit ett beslut om Tillgänglighetssatsning 2018, där 340 mkr tillfördes sjukvården för att i första hand säkra cancervård och barnsjukvården inom Karolinska. Hittills har cirka 700 patienter blivit omhändertagna på andra sjukhus både inom och utom länet, för att säkra att cancerpatienter blir opererade på Karolinska.

Kapaciteten för strålbehandling för cancerpatienter i Stockholms län kommer att öka med cirka 25 till 30 procent under de närmaste åren. Dessutom samlas strålbehandlingen på de tre sjukhus som bedriver onkologisk vård. Detta för att skapa en mer sammanhållen och tryggare cancervård.

Svårigheterna inom förlossningsvården är ett nationellt problem där landsting och regioner behöver avlasta varandra och under sommaren 2017 genomfördes 98,7 procent av förlossningarna inom länet. Stockholms sex förlossningskliniker tar emot fler mammor från andra län än som tvingas hänvisas till andra län.

Antalet förlossningar prognosticeras till 33 600 år 2024, vilket motsvarar en ökning på 12 procent mellan åren 2017 och 2024. Detta kräver en

utbyggd förlossnings- och neonatalvården och en långsiktig plan för hur behoven ska säkerställas. Både S:t Görans sjukhus och Karolinska Huddinge kommer att få nya förlossningsenheter med kapacitet att ta hand om 4000 respektive 7500 förlossningar.

28 622 förlossningar togs hand om under 2017. Ersättningen till förlossning har höjts med sammanlagt 4000 kr per förlossning. Syftet är att verksamheterna ska kunna öka grundbemanningen och effektivisera flödena. Verksamheternas uppfattning är att detta är den främsta åtgärden för att säkra bemanningen året runt och därmed klara av topparna i antalet förlossningar som ofta infaller under sommarmånaderna.

**SLL som attraktivare arbetsgivare**

Personalen är vårdens viktigaste resurs. Under den här mandatperioden har landstinget intensifierat arbetet med kompetensförsörjningsfrågorna. En kompetensförsörjningsstrategi är på plats, där det finns tydliga mål kring bättre arbetsmiljö och hälsosammare schemaläggning. Dessutom har Alliansen satsat på ett Arbetsmiljölyft, som ger 150 mkr 2014-2018 till lokala projekt.

Det ska råda ett öppet arbets- och samtalsklimat i landstingets verksamheter och felaktigheter ska rapporteras till chef eller HR. Landstinget håller på att ta fram en gemensam visselblåsarfunktion för att trakasserier, oegentligheter och fusk ska uppdagas, rapporteras och motverkas. Inget annat är acceptabelt.

Med ovanstående anser jag frågorna besvarade.

Stockholm den 3 maj 2018

Irene Svenonius

Trafiklandstingsråd
*Kristoffer Tamsons (M)*

INTERPELLATIONSSVAR
2018-05-03

LS 2018-0394

**Svar på interpellation 2018:10 av Malin Fijen Pacsay (MP) om SL kundtjänsts ärendehantering och kvaliteten på svar och uppföljning**

Malin Fijen Pacsay (MP) har ställt följande frågor till mig:

1. Kan landstingsrådet se begränsningen i att primärt styra mot snabba svar från kundtjänst och att relationerna med resenärerna och att förbättra kvaliteten i verksamheterna därmed hamnar i skymundan?

2. Hur tänker landstingsrådet att vi kan förbättra våra verksamheter genom ledningens uppföljning av klagomål på ett strukturerat sätt?

3. Ska landstingsrådet överväga att genomföra översyn av kundtjänst service och ärendehanteringssystemet med mål att förbättra våra kundrelationer och kvaliteten i verksamheterna?

Som svar vill jag anföra följande:

I dag mottar SL:s kundtjänst en mängd samtal och inkomna handlingar dagligen. Under föregående år besvarades över en halv miljon samtal, utöver det hanterades nästan hundra tusen e-post och över hundra tusen chattar samt ett stort antal administrativa ärenden. Det arbetas kontinuerligt inom Trafikförvaltningen för att förbättra väntetiden inom kundtjänsten, vid brådskande/akuta ärenden tas givetvis direktkontakt med berörd instans.

Verksamheten följs upp kontinuerligt genom Trafikförvaltningens leverantör som mäter en rad olika parametrar gällande kundnöjdhet. Trafikförvaltningen gör också egna stickprovskontroller inom telefonsamtalen, mailen och chattarna för att kontinuerligt

säkerställa kvalitet och tonalitet i kundtjänsts ärendehantering. Så kallade kalibreringsmöten genomförs gemensamt mellan Trafikförvaltningen och de andra entreprenörernas kvalitetsansvariga, gruppchefer med flera. I dessa möten lyssnar och läser deltagarna gemensamt ärenden för att enas om vad som är en bra kvalitet i ärendehanteringen.

Trafikförvaltningen arbetar ständigt med att följa upp och förbättra kvaliteten i kundtjänsten inom ramen för avtalsförvaltningen. Tillsammans med entreprenören arbetas det intensivt med att förbättra bland annat lokalkännedomen bland kundtjänstpersonalen under 2016 och 2017. Detta har lett till en ökad kundnöjdhet.

Kunderna är generellt mycket nöjda med servicen och bemötandet de fått av SL:s kundtjänst och området uppnår för tredje mätningen i rad höga betyg. Arbete pågår på en rad fronter för att ytterligare öka kundnöjdheten.

Därmed anser jag interpellationen besvarad

Stockholm den 3 maj 2018

Kristoffer Tamsons

Finanslandstingsråd
*Irene Svenonius*

INTERPELLATIONSSVAR
2018-05-03

LS 2018-0395

2018:11

**Svar på interpellation ~~2018-0395~~ av Gunilla Roxby Cromvall (V) om att alliansen inte tar revisorernas rekommendationer på allvar**

Gunilla Roxby Cromvall har ställt följande fråga:

**Varför har inte de brister som revisorerna uppmärksammat åtgärdats?**

Revisorernas rapporter är viktiga underlag för berörda styrelser och nämnder i deras systematiska förbättringsarbete. De utgör också en viktig del i landstingsstyrelsens och landstingsfullmäktiges kontrollfunktion. De tas därför på största allvar.

I interpellationen nämns tre exempel på framförda synpunkter, från 2012, 2014 respektive 2017, som avser hälso- och sjukvårdsnämnden och Karolinska Universitetssjukhusets styrelse.

Som framgår av svar på den interpellation som Gunilla Roxby Cromvall ställde till mig den 8 februari i år ledde Landstingsrevisorernas projektrapport 2014/11, som ställdes till sjukhusets dåvarande styrelse, uppenbart till en vidare utveckling och förbättring av den interna kontrollen på Karolinska Universitetssjukhuset därefter. Att förbättringarna nått en för revisorerna acceptabel nivå framgår av revisorernas rapport avseende båda verksamhetsåren 2015 och 2016. Dessa revisionsrapporter, där den interna kontrollen bedömts vara tillräcklig, har även uppfattats som en tydlig signal till landstingsstyrelsen och landstingsfullmäktige att styrelsen vid sjukhuset har vidtagit erforderliga åtgärder för att rätta till de brister som påtalades 2014 och att utvecklingen fortsatt i rätt riktning.

Detta är dock inte tillräckligt. Därför har ytterligare ett antal åtgärder nu vidtagits, både från sjukhusets sida och från landstingsstyrelsens sida under det innevarande året. I sammanhanget kan nämnas att det i förslaget till ny inköpspolicy tydliggörs att även LOV-avtal ska omfattas av policyn, vilket

innebär att avtalen ska följas upp och kontinuerligt förbättras. Vidare har Hälso- och sjukvårdsnämnden tagit fram en handlingsplan för utveckling av systematisk uppföljning och granskning av vårdavtal. Hälso- och sjukvårdsnämnden har nu att visa att handlingsplanen får önskad effekt och även det kommer naturligen att följas upp.

Stockholm den 3 maj 2018

Irene Svenonius

Stockholms läns landsting
Hälso- och sjukvårdslandstingsråd
*Anna Starbrink (L)*

**INTERPELLATIONSSVAR**

2018-05-08 LS 2018-0396

# Svar på interpellation 2018:12 av Galina Monsalves Leal (S) om att vi behöver ett helhetsgrepp om Järvabornas Hälsa

Galina Monsalves Leal (S) har ställt följande frågor till mig om ett helhetsgrepp om Järvabornas hälsa:

- Hur kommer ni att göra för att minska klyftorna i vården?
- Hur kommer resurserna att fördelas för att uppnå en mer jämlik vård för Järvabor?

Som svar vill jag anföra följande:

Hälsan i Stockholms län är god och blir allt bättre. Allt fler stockholmare mår bättre under allt fler år av sina liv. Ett problem är dock att hälsan är ojämnt fördelad i länet och att det finns skillnader mellan olika grupper. Dessutom ökar skillnaderna mellan grupper när det gäller livsvillkor, levnadsvanor och hälsa. Skillnaderna ökar även mellan olika områden i Stockholms län.

Det har att göra med skillnader i välstånd och i utbildningsnivå. Ohälsa och sjuklighet är vanligare i lägre socioekonomiska grupper. Personer med låg utbildning uppger sämre hälsa än personer med hög utbildning. Detta enligt Folkhälsorapporten från år 2015.

För att uppnå en jämlik hälsa krävs ett långsiktigt arbete som spänner över flera samhällssektorer. Civilsamhället har här en viktig uppgift. Det är viktigt att arbeta med utanförskap och arbetslöshet. Sjukvårdens viktiga uppgift är att se till hälsofrämjande insatser finns tillgängliga för dem som har störst nytta av dessa.

Det gäller att skapa förutsättningar för en god, jämställd och jämlik hälsa för alla invånare i länet. De invånare som har den sämsta hälsan ska prioriteras. Detta är målsättningen i Folkhälsopolicyn för Stockholms läns landsting. Grunden för det sjukdomsförebyggande arbetet – enligt Socialstyrelsen – är att personer med ohälsosamma levnadsvanor i första hand ska erbjudas samtal och stödjande rådgivning om livsstilsförändringar.

Vi vet också att en god folkhälsa skapar goda förutsättningar för en hållbar utveckling av samhället. Det är dock värt att notera att hälsoutvecklingen varit bättre i Stockholms län sedan år 1990 än i övriga landet. Detta enligt en nyligen presenterad studie från Karolinska institutet.

Stora förändringar genomförs för närvarande inom primärvården. Det kommer med stor sannolikhet att stärka hälsan för invånarna i länet. Resurserna har stärkts med 450 Mkr under perioden 2017 och 2018. Patienterna kommer att erbjudas en fast läkarkontakt inom primärvården. Det kommer att innebära en förbättrad tillgänglighet och en ökad kontinuitet i läkarkontakterna för patien-

ten. Det hälsoförebyggande arbetet kommer då att kunna stärkas. Vissa patientgrupper kommer initialt att prioriteras när det gäller fast läkarkontakt som äldre personer med stora och sammansatta vårdbehov, personer med omfattande funktionsnedsättning och personer med kronisk sjukdom.

I januari 2016 infördes en förändrad ersättningsmodell för husläkarmottagningarna. Den fasta ersättningen – den så kallade kapiteringen – ökade. Vårdtyngd och socioekonomiska faktorer gavs en ökad betydelse i ersättningssystemet. Vårdtyngdsjusteringen i ersättningsmodellen görs med hjälp av ett socioekonomiskt behovsindex. Vårdtyngdsjusteringen höjs år 2018 vilket innebär ökade resurser till mottagningar med en stor andel kroniskt sjuka och vårdtunga patienter.

Husläkarmottagningarna ges med den nya ersättningsmodellen större möjligheter att organisera verksamheten utifrån de listade patienternas vårdbehov. I grunduppdraget för husläkarmottagningarna ingår att ge rådgivande samtal när det gäller ohälsosamma levnadsvanor. Dessa samtal ger extra ersättning och ökar i hela länet. Det finns även möjlighet enligt grunduppdraget att ansöka om fast tolk på mottagningen – förutom tolk via telefon.

Det är viktigt att utveckla den digitala vården (så kallad eHälsa). Nyligen infördes en särskild ersättning för vård via distanskontakter. Vård via distanskontakter kan vara positivt för de patienter som har stora vårdbehov. En modell håller på att utvecklas som premierar kontinuitet i vårdkontakterna.

En annan viktig åtgärd är att stärka omhändertagandet vid akuta besvär. Därför förstärks husläkarjourer och närakuter i länet. En Närakut Järva finns i Rinkeby och den kommer att förstärkas med en röntgen dagtid. Närliggande husläkarjourer finns i Akalla och i Jakobsberg. En annan förbättring är ökade öppettider hos husläkarmottagningar. Det finns fyra husläkarmottagningar i Rinkeby och i Tensta. Vissa husläkarmottagningar har akuta tider. Dessutom finns husläkarmottagningar i närliggande stadsdelar/kommuner där invånarna från Järva kan söka vård.

Husläkarmottagningarna har fått ett utökat uppdrag och det är att stärka första linjens psykiatri. Målsättningen är att sätta in åtgärder så tidigt att den psykiska ohälsan inte utvecklas till psykisk sjukdom. Alltfler patienter vänder sig till husläkarmottagningarna vid psykisk ohälsa. 25 till 30 procent av de personer som söker husläkare har någon form av psykiska besvär.

Husläkarmottagningar på Järvafältet har psykologer, psykoterapeuter och kuratorer. Första linjens psykiatri för barn och ungdomar har god tillgänglighet på Järva. En MiniMaria för beroendevård för unga har nyligen öppnat i Rinkeby.

Unga Järva är ett specialistcenter för en samordnad vård för unga vuxna mellan 16 – 25 år med psykisk ohälsa och ett samtidigt missbruk eller riskbruk. Vården sker i ett nätverk med flera inbladade som BUP, vuxenpsykiatri, Maria Ungdom och lokal beroendevård.

Sedan september 2013 erbjuds alla förstagångsföräldrar vid Rinkeby BVC ett utökat antal hembesök. Fyra hembesök görs av BVC – sjuksköterska och föräldrarådgivare från socialtjänsten. Det har upplevts som positivt av de föräldrar som deltar och det har utökat tryggheten i den egna föräldrarollen. Från år 2018 erbjuds det extra antalet hembesök av BVC i Husby, Kista och Rinkeby.

Järva Mansmottagning i Rinkeby är en sex- och samlevnadsmottagning för män. På mottagningen erbjuds provtagning, undersökning, stöd och samtal vid sexuella svårigheter och sexuellt relaterade frågeställningar.

Det finns ett bra exempel som visar att det går att påverka hälsa och levnadsvanor hos grupper som det vanligtvis är svåra att nå med sådan information. Ett framgångsrikt hälsofrämjande och befolkningsinriktat projekt bedrevs under perioden 2013 – 2015 vid sex olika vårdcentraler bland annat vid Rinkeby vårdcentral.

Temadagar anordnades där folksjukdomar som diabetes, högt blodtryck och KOL togs upp. Projektet har varit framgångsrikt och man har nått ut med informationen. På så sätt har man kunnat påverka hälsa och levnadsvanor hos befolkningen. Det som är typiskt för många kroniska sjukdomar är att de i hög grad går att förebygga med förändrade levnadsvanor. 90 procent av diabetes typ 2 går att förebygga och 70 – 80 procent av hjärt- och kärlsjuklighet. Hälsosamma matvanor minskar risken för sjukdom, lidande och för tidig död. Bra matvanor är en förutsättning för välbefinnande och god hälsa. År 2016 fick nästan 47 000 personer rådgivande samtal om matvanor i Stockholms län.

Ett utvecklingsarbete pågår för att ta tillvara de positiva erfarenheter som vunnits vid de sex vårdcentralerna. Målsättningen är att husläkarmottagningar i socioekonomiskt tunga områden genom ett tilläggsuppdrag ska kunna erbjuda dessa tjänster.

Som exempel kan nämnas att Rinkeby och Tensta vårdcentraler bedriver hälsoprojekt. Det benämns KIM-hälsoprojekt (Kontakta, Informera, Motivera). De erbjuder samtal om levnadsvanor, kontroll av blodtryck, vikt, längd, midjemått (BMI) och promenadgrupper. Hälsosamtal erbjuds på Rinkeby Vårdcentral om över- och undervikt, rökstopp, sömnsvårigheter, kostråd, fysisk aktivitet med mera. Det finns även särskilda mottagningar hos husläkarna för KOL, diabetes med mera. Det är viktigt att sprida KIM till fler vårdcentraler då det är en bra metod.

Hälsokommunikatörer bedriver ett brett inriktat folkhälsoarbete på olika modersmål. Det är riktat till nyanlända flyktingar och till asylsökande. Hälsokommunikatörerna är även en resurs för olika vårdverksamheter. Hälsokommunikatörerna bedriver sin verksamhet som ett samarbete mellan kommun och landsting. Eftersom Stockholms stad har tecknat ett avtal finns hälsokommunikatörerna tillgängliga för insatser på Järva.

Svenska Barnspecialister AB kommer att starta en Barn- och ungdomsmedicinsk öppenvårdsmottagning (BUMM) i Rinkeby. Den ersätter den verksamhet som Aleris tidigare drivit. Mottagningen kommer att tilläggsuppdrag gällande

ADHD och för första linjen för psykisk ohälsa hos barn och unga. Den personal som arbetat hos Aleris kommer att gå över till den nye vårdgivaren.

Dessutom kommer Svenska Barnspecialister AB att driva mottagningar inom vårdval för Ortopedi, Handkirurgi och Öron, näsa och hals i Rinkeby.

Järvapsykiatrin har goda resurser att ta emot personer som är svårt traumatiserade till följd av sexuella övergrepp såsom incest. Det finns cirka 20 psykologer och psykoterapeuter som kan bedriva traumafokuserad psykoterapi enskilt och i grupp. Patienten kan även erbjudas läkemedelsbehandling, fysioterapi, stödsamtal och fysisk aktivitet på recept.

Tandhälsan för barn och unga i Stockholms län har förbättrats avsevärt under den senaste tioårsperioden. För treåringar syns en förbättring även i områden där tandhälsan är som sämst. Tandhälsan hos barn och unga kan generellt betecknas som mycket god. Det finns dock skillnader mellan olika kommuner och stadsdelar i länet. Skillnaderna mellan olika områden fortsätter dock att minska. Förändringen beror främst på en förbättring av tandhälsan i vårdbehovsområde 4 (där tandhälsan är sämst).

Det bedrivs ett aktivt arbete i Stockholms län för att ytterligare förbättra tandhälsan för barn och unga. Information ges i alla länets skolor om tandborstning med fluortandkräm och i vissa årsklasser erbjuds fluorsköljning. I vårdbehovsområdena 3 och 4 görs fluorlackning av vissa tänder vid olika ålder.

Ett Akademiskt barntandvårdscentrum har startat. Detta för att förbättra tandhälsan hos barn i Stockholms län. Man genomför riktade insatser till barn med karies. Barn som har karies får en handledare som stödjer och lotsar barnet genom tandvården. Genom aktiva åtgärder försöker man minska tandvårdsrädslan hos äldre barn.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har nyligen gjort en genomlysning av barn- och ungdomstandvården i Stockholms län. Det finns ett 30 – tal förbättringsförslag. Ett samlat förslag om en ytterligare förbättring av barn- och ungdomstandvården kommer under år 2018. Det gäller särskilt förebyggande insatser för de minsta barnen.

Därmed anser jag interpellationen besvarad.

Anna Starbrink

Stockholms läns landsting

**INTERPELLATIONSSVAR**

Hälso- och sjukvårdslandstingsråd
*Anna Starbrink (L)*

2018-05-08 LS 2018-0397

# Svar på interpellation 2018:13 av Gunilla Roxby Cromvall (V) om polisanmälningar inom vården

Gunilla Roxby Cromvall (V) har ställt följande frågor till mig om polisanmälningar av brottsliga handlingar inom vården:

- Varför sker inte fler polisanmälningar vid misstanke om brott inom vården?
- Vad kan landstinget göra för att säkerställa att berörd personal faktiskt polisanmäler handlingar som kan antas vara brottsliga?

Som svar vill jag anföra följande:

Vårdens huvuduppgift är att återställa och förbättra människors hälsa. Hälso- och sjukvården är samtidigt en högriskverksamhet där vårdskador kan inträffa. Under ett år drabbas ungefär åtta procent av patienterna av en eller flera vårdskador. Det är viktigt att sådana händelser hanteras enligt väl genomarbetade rutiner för att ge förtroende hos allmänhet och hos vårdpersonal.

Stockholms läns landsting har en nollvision när det gäller vårdskador. Eftersom det alltid finns vissa risker med vårdverksamhet kan olika händelser inträffa som på intet sätt är kopplat till uppsåt eller att medvetet skada patienten. Det är mycket ovanligt med händelser där uppsåt kan misstänkas och polisanmälan behöver göras.

Det finns en lång tradition inom svensk sjukvård om hur patienter kan anmäla enskilda yrkesutövare och vårdgivare till statliga myndigheter: Det avser klagomål om händelser som inträffat i hälso- och sjukvården. Det har varit kopplat till ett system med disciplinåtgärder och personligt yrkesansvar. Händelser i vården har oftast utretts av olika myndigheter och inte av polis och åklagare. De utredande myndigheterna har en god kännedom om förhållandena inom vården.

Inriktningen när det gäller att hantera händelser och skador inom vården har varit att skapa en lärande organisation och inte en bestraffande. Vården ska lära av sina misstag och förbättra vårdrutinerna som en lärdom av inträffade händelser. Jag har uppfattat att det varit en stor enighet om denna inriktning.

Huvuddragen i den nuvarande organisationen av tillsyn infördes i början av 1980-talet då en ny Hälso- och sjukvårdslag började gälla. Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd (HSAN) inrättades och ersatte Medicinalväsendets ansvarsnämnd. HSAN skulle vara fristående från olika intressenter inom hälso- och sjukvården. Huvuduppgiften för HSAN var att bedöma om vårdpersonalen åsidosatt sina skyldigheter i yrkesutövningen. Disciplinföljder var varning eller erinran. HSAN kunde även besluta om skyddsåtgärder som prövotid, indragning av legitimation eller förskrivningsrätt. HSAN betraktades på ett sätt som

A
5 M

en domstol och det kan ha medfört att så få polisanmälningar gjordes av händelser i vården.

Sedan 1980-talet har förtroendenämnder inrättats inom landstingen. Syftet var att skapa en länk mellan vården och patienten och avlasta HSAN. Verksamheten permanentades och benämndes Patientnämnder istället. I senare lagstiftning har Patientnämnderna fått ett utökat ansvar. Patienter och anhöriga har även kunnat vända sig till Socialstyrelsen för att klaga på händelser i vården.

År 2011 trädde den nya Patientsäkerhetslagen i kraft. Vårdgivaren fick då ett uttalat ansvar för patientsäkerheten och kvalitetssäkerhetsarbetet. Det övergripande målet med den nya lagen är att den ska bidra till förbättrad patientsäkerhet med färre vårdskador. Målsättningen var även att kunna ge patienten en förklaring till en inträffad händelse. Utgångspunkten för lagen är ett generellt systemperspektiv. Vårdgivaren är också skyldig att utreda händelser som lett till, eller hade kunnat leda till vårdskada. Patienten och närstående ska ges möjlighet att delta i patientsäkerhetsarbetet.

Sedan 1980-talet har det funnits tankar att klagomål i ökad utsträckning ska hanteras av vården själv. Den äldre lagstiftningen upplevdes skapa en repressiv kultur. Följden blev att man inom vården var ovillig att medge brister och missförhållanden. Den nya patientsäkerhetslagen syftar till att vårdens personal ska uppmärksamma och analysera misstag och därefter vidta åtgärder som ska förhindrar att misstagen upprepas.

När den nya lagen om patientsäkerhet infördes togs disciplinpåföljderna för legitimerad vårdpersonal bort. Enskilda patienter som ville framföra klagomål mot vården skulle nu vända sig till Socialstyrelsen. Enskilda kunde inte göra anmälan direkt till HSAN. Det kunde enbart JO, JK och IVO göra. Socialstyrelsen fick i uppdrag att göra en bredare och förutsättningslös utredning än vad HSAN kunnat göra. Socialstyrelsen prövade om vården utförts enligt gällande lagar och regler samt enligt vetenskap och beprövad erfarenhet.

IVO bildades år 2013 och tog över hanteringen av enskildas klagomål på vården från Socialstyrelsen. Sex regionala tillsynsenheter har inrättats för att kunna integrera tillsynsverksamheten och klagomålshanteringen. HSAN prövar efter anmälan från IVO frågor om återkallelse av legitimation, återkallelse av behörighet och begränsning av förskrivningsrätt.

IVO ska göra anmälan till åtal enligt patientsäkerhetslagen om hälso- och sjukvårdspersonal begått brott i sin yrkesutövning som kan ge fängelse. Det är viktigt att komma ihåg att det inte är vårdpersonalens arbetsgivare utan IVO som ska göra denna anmälan. HSAN kan också göra en anmälan till åtal.

Vid remissomgången i samband med att förslaget till ny patientsäkerhetslag befarade flera remissinstanser att den nya lagstiftningen skulle kunna innebära ett ökat antal polisanmälningar mot vårdpersonal. Detta eftersom den enskildes möjlighet anmäla legitimerad vårdpersonal till HSAN togs bort.

Statskontoret har i en utvärdering år 2014 konstaterat att polisanmälningar mot sjukvårdspersonal inte var särskilt vanligt eller gjordes inte oftare sedan den nya patientsäkerhetslagstiftningen infördes. Fortfarande görs få polisanmälningar inom vården.

I tidigare lagstiftning (från år 1937) fanns det en skyldighet att anmäla till medicinalstyrelsen och till polismyndigheten på orten om en allvarlig händelse inträffade inom vården som kunde bero på vårdslöshet eller försummelse. Det kallas för Lex Maria. Lagstiftningen gällde enbart för den slutna vården.

I förarbetena till den nya Hälso- och sjukvårdslagen (från 1981/82) beskrivs varför skyldigheten att anmäla till polismyndigheten togs bort. Det anges i den nya lagen mer som en möjlighet än som en skyldighet att anmäla till polismyndigheten. Det som ansågs viktigare att den enskilde skulle kunna göra anmälningar till Socialstyrelsen.

I den nya Hälso- sjukvårdslagen från år 1982 gällde anmälningsskyldigheten hela sjukvården och inte enbart den slutna vården. Huvudsyftet med bestämmelserna var att en objektiv utredning av händelsen skulle kunna göras. En annan målsättning var att patient, anhöriga och vårdpersonal skulle få en förklaring till vad som hänt. Socialstyrelsen hade även en annan viktig uppgift att genom information och föreskrifter förebygga att händelser återupprepas.

Vid allvarlig vårdskada eller risk för sådan ska anmälan enligt Lex Maria göras till IVO. Varje vårdenhet/sjukhus i Stockholms län ska ha en anmälningsansvarig. IVO utreder händelsen och bedömer om vårdgivaren utrett händelsen tillräckligt och gjort allt för att den inte ska upprepas. IVO kan även skicka ut rekommendationer till samtliga vårdgivare för att försöka förhindra att händelsen inte återupprepas hos andra vårdgivare.

I vissa fall ska polisanmälan göras. Det kan avse när vårdpersonal misstänks ha begått övergrepp mot enskild patient eller när vårdpersonal olovligt gått in i patientjournal (dataintrång). Patientnämnden rekommenderar även att den enskilde ska göra polisanmälan i dylika fall. Det kan också avse fall där vårdpersonal misstänkts medvetet och med uppsåt ha skadat patienten. På senare år finns det några händelser i vården som blivit rättsfall. Ofta har det då varit exempelvis en åklagare som via massmedia fått reda på en händelse och påbörjat en utredning. Inom landstinget finns olika visselblåsarfunktioner som kan medföra att fler händelser inom vården kan behöva utredas av polis.

Polisanmälan ska även göras vid misstänkta ekonomiska oegentligheter. Det är då oftast landstinget som lider ekonomisk skada och det finns fastställda rutiner inom landstinget för hur sådana anmälningar ska hanteras. Om en vårdgivare skriver ut för stora mängder narkotiska preparat – överförskrivning – görs i regel polisanmälan

Patientförsäkringen och Läkemedelsförsäkringen har säkerligen inneburit att händelser inte anmälts till rättsväsendet. Skadeståndsfrågor kan då avgöras utan en lång rättsprocess som kan vara kostsam för den enskilde patienten och för

A
5 M

landstinget. Det är noga reglerat i Patientskadelagen när patientskadeersättning kan betalas ut.

Inom Stockholms läns landsting har en omfattande utbildning bedrivits när det gäller patientsäkerhetsarbete i vid mening. Det som tas upp är hur olika händelser inom vården ska hanteras på ett korrekt sätt. Aktuellt regelverk gås igenom. Utbildningen har genomförts för chefer och medarbetare. Utbildningen genomförs som föreläsningar, e-utbildningar och nätverksseminarier Det är viktigt att det skapas en kultur där avvikelser hanteras på ett korrekt och säkert sätt. Denna typ av utbildning måste vara en fortlöpande process. Det är viktigt att det finns en kultur inom vården att allvarligare händelser både ska anmälas och utredas. Detta med syftet att öka patientsäkerheten. Det har även framförts synpunkter att fler Lex Maria – anmälningar borde göras.

Jag tycker den struktur vi har inom vården för att hantera avvikelser är bra och det ger en hög säkerhet för den enskilde och för vårdpersonalen. Denna struktur har utvecklats under många år och de ställningstagande som gjorts har varit väl underbyggda.

Vi har i Sverige haft en i stort sett välfungerande tillsynsorganisation. Men tyvärr har handläggningstiderna hos t ex IVO ofta varit alltför långa och de måste kortas. Jag menar att den statliga tillsynen måste skärpas med bland annat krav på kortare handläggningstider hos IVO.

Tillsynsorganisationen har dock gett möjlighet att utreda vad som hänt och vilka lärdomar som kan dras av händelsen för att den inte ska inträffa igen. Det är viktigt att sådan kunskap sprids inom vården. Det nuvarande systemet ger också patienten och dennes anhöriga möjlighet att få en förklaring till vad som hänt. Vissa händelser ska också polisanmälas. Det nuvarande systemet har lett till öppenhet att berätta om misstag och inte skuldbeläggande av enskilda inom vården. Det har även varit en lärande organisation.

Jag tror det skulle vara olyckligt om ett system med frekventa polisanmälningar skulle införas. Det skulle kunna skapa en repressiv kultur inom vården där tystnad råder. Dessutom kan en rädsla att erkänna och rapportera fel inom vården smyga sig in. En sådan kultur skulle kunna försämra patientsäkerhetsarbetet. Polisutredningar och rättsprocesser kan ta lång tid och ett system med skadeståndsprocesser skulle kunna utvecklas. Det är inte säkert att det skulle vara positivt för vården och för patienterna. Vårdpersonal skulle kanske behöva skaffa sig försäkringar för att kunna delta i de skadeståndsprocesser som kan bli följden om rättegångar blir vanligare. Jag tycker att det skulle vara en dålig prioritering av vårdens resurser och av vårdpersonalens tid. Det bedrivs redan omfattande utbildning inom landstinget om patientsäkerhetsarbete. Vissa händelser ska polisanmälas som jag beskrivit ovan.

En del av de händelser som interpellanten tar upp som exempel kräver att det finns uppsåt att skada patienten för att åtal ska kunna väckas. För att det ska anses som att skadan är gjord med avsikt krävs grov oaktsamhet för att den enskilde ska kunna dömas i domstol. Vissa ekonomiska händelser ska dock polisanmälas. Även IVO och HSAN kan göra polisanmälningar i vissa fall.

Därmed anser jag interpellationen besvarad.

Anna Starbrink